

Salezijanska Poročila.

Glasiilo salezijanskih sotrudnikov.

* Turin - Via Cottolengo, 32 *

VSEBINA: Zakaj moramo skrbeti za mladino?	141	Milosti	159
Tretji shod prazničnih oratorijev	143	Češčenje presv. Jezusovega Srca:	
Življenje don Boska (dalje)	145	a) Češčenje v mesecu septembru	159
Zločini pri nedoletnih in krščanska šola	157	b) Nove častivke in častivci	159
Odpustki salez. sotrudnikov	157	Ena ura miru	160
Iz salezijanskih misijonov:		Hčere Marije Pomočnice	161
a) Kolumbija	150	Pogled po svetu	163
b) Mosambik	151	Zakaj? — Zato	164
c) Iz Vzhodnega Ecuadóra	154	Zaušnica	165
Pobožnost do Marije, pom. kristjanov:		Življenje Savia Dominika	166
a) Jezus sam proglasi Marijo pomočnico kristjanov	158		

Zakaj moramo skrbeti za mladino?

Ni dobročutne osebe, da ne bi gojila posebne ljubezni do nežne mladine. To nas uči skušnja, učiteljica življenja. Nedolžnost, ki kakor žarek seva iz oči malemu otroku: ona priprostost, ki izhaja iz besed in ljubkega kretanja, vse to je moč, ki izvablja našo ljubezen. Zato vidimo, kako družine, četudi revne in zapuščene, obračajo največjo skrb na na svoje otroke: na otroke pazi skrbna mati, na otroke oče, na otroke ded, mladenič, vsak ud v družini. Hočete ustreči očetu ali materi? Bodite ljubeznivi z njihovimi otroki, pokažite, da se zanje zanimate, in kmalu vas bodo ljubili. Nele med omikanci, tudi med poganskimi in divjimi narodi to lahko opazujemo. Salezijanski misijonarji med

divjimi narodi najprej skušajo pridobiti otroke in tedaj so gotovi, da pridobe tudi starše.

To je naravni zakon. Če vidimo trpečega otroka, srce se hitreje ogreje: naravna moč nas prisili, da mu pomagamo in ga tolažimo. Če je otrok nedolžen in dober, pridobi si takoj našo ljubezen in mi želimo, da bi nadaljeval pot kreposti; če je hudoben, ga pomilujemo, skušajoč mu pomoči.

Kdor si ni zamoril srčnih čutil v srcu, ta čuti naravno ljubezen do nežne mladosti. A nas kristjane, nas sotrudnike morajo navajati k tej ljubezni še drugi, bolj plemeniti vzroki.

Pred vsem nas mora nagibati zgled Jezusa Kristusa. Ko so ga obdajali otroci, bil je zadovoljen, objemal jih je,

blagoslavljal in hvalil; navduševal je tiste, ki so vodili otroke k njemu, grajal tiste, ki so jih hoteli odstraniti. Nagibati nas mora velika obljuba Jezusa Kristusa, ki pravi: « Karkoli storite enemu teh malih, to meni storite. » Nagibati nas mora grozna kazen, s katero grozi tistim, ki pohujšajo otroka; nagibati tudi misel, da angeli čuvajo na njihovi strani.

Sv. Marko piše v X. poglavju: — In so mu prinesli otročičev, da bi se jih dotaknil, učenci pa so kregali tiste, ki so jih prinašali. Ko je videl to Jezus, bil je nevoljen in jim je rekel: — Pustite otročiče priti k meni in nikar ne branite, zakaj takih je božje kraljestvo... In jih je objemal in roke nanje pokladal in jih blagoslavljal.

V devetnajstem poglavju nam sv. Matevž pripoveduje isti dogodek in pristavi posebne okoliščine: — Takrat — pravi — so mu pripeljali otročičev, da bi roke nanje položil in molil. Učenci pa so jih kregali. Jezus jim tedaj reče: Pustite otročiče in nikar jim ne branite priti k meni, zakaj takih je nebeško kraljestvo. — V prejšnjem poglavju pa beremo: — In Jezus je poklical otroka in ga postavil v sredo med nje, in je rekel: Kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme. Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki v me verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja..... Glejte, da ne zaničujete katerega teh malih! ker povem vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. —

S temi besedami je hotel božji Zveličar naznaniti, kako so vredni časti in ljubezni otroci, nad katerimi čuvajo čisti nebeški duhovi; hotel je povedati, da tisti, ki ljubijo in skrbijo za otroke, razveseljujejo angele varuhe, ki bodo prosili zanje pri nebeškem Očetu, medtem ko naj se tisti, ki ne skrbje za

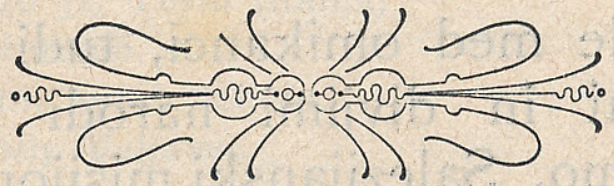
otroke in jih napeljujejo v zlo, boje pravičnega maščevanja teh nebeških duhov.

Kdo izmed kristjanov, premišljujoč ta zgled božjega Učenika, ne bo Njega posnemal? Kako je mogoče, da bi pri teh besedah tudi on ne postal angel varuh otrok?

Da se trudimo za nežno mladino, k tem naj nas tudi nagibajo krščanski nasprotniki, ki se neumorno trudijo, da bi jim s hudobnimi nauki napolnili razum, da bi jim vžgali pogubne strasti in jih postavili na pot nerèda, kjer bi jim potem izrovali iz nežnega srca čut sv. vere in krsčanske ljubezni. Nehali so divji darovi starih Druidov, ki so zdajpazdaj darovali svojim bogovom nežne otročiče; minuli so časi, ko so neusmiljene matere prinašale svoje otroke in jih polagale v razbeljene roke malika Moloha, toda začeli so se novi, še bolj divji darovi, ki se brez kazni darujejo po šolah, po glediščih, po tovarnah in na tisoč in tisoč brezverskih in neznačajnih prostorih — darovi hudobnemu duhu, začetniku vsega zla.

Kdo se pri pogledu na neusmiljeno plenitev, kjer plenijo volkovi med čredo nežnih otrok, ne bo čutil prisiljenega, da to obrani? Če bi mogli iztrgati volku jagnje, orlu goloba, bi gotovo storili; in ne bomo storili isto, da rešimo iz žrela hudobnih sovražnikov nežnega dečka, nedolžno deklico?

Dragi sotrudniki in pridne sotrudnice, ne bodimo mrzli in hladnokrvni! Ravnajmo se po priporočilu salezijanskega shoda v Bologni, ki kliče: *Posvetite svoje moči krščanski vzgoji mladine!* Poslušajmo prošnje svetih očetov, ki priporočajo mladino kot najbolj ljubljene del človeške družbe; posnemajmo zgled božjega Zveličarja in bodimo očetje, učitelji, branitelji nežne mladine!

Tretji shod prazničnih oratorijev.

Tretji shod prazničnih oratorijev v salezijanskem zavodu v **Faenzi** je bil nad vse slovesen in veličasten. Razne točke so pokazale, kako živa je v vseh želja, da bi delovali po praktičnih razsodkih. Kdor se je shoda udeležil, vsak se je vrnil poln navdušenja za daljno delovanje v prid mladine.

PRVI DAN.

25 aprila.

I. Posebna seja.

Prve seje se je udeležilo več cerkvenih dostojanstvenikov: monsign. P. Morganti, nadškof v Raveni — monsign. Alf. Andreoli, škof v Montefeltru — monsign. Friderik Polloni, škof v Baltinori — monsign. Frančišek Baldassari, škof v Imoli — monsign. Ernest Piovela, škof v Algheri.

Navzočih je bilo tudi več drugih plemenitih gospodov, med njimi gospod Pericoli, predsednik krščanske mladeži, vitez Grossi-Gondi in grof dr. Zucchini.

Zastopali so razni časnikarji, med drugimi zastopniki časopisov: *L'Avvenire d'Italia*, *il Momento*, *la Gioventù Nuova*, *il Piccolo*, *l'Etruria*, *l'Osservatore Cattolico*, *Pro Familia*.....

Salezijanski duhovnik gospod Trione je odprl sejo; zahvalil je udeležence in jih povabil, naj sodelujejo z jasnimi razpravami in modrimi nasveti.

Nato sta razpravljala č. g. profesor Frančišek Tomatis, ravnatelj salez. zavodu v Rimu, in č. g. Lorenc Saluzzo, provincijal v Lombardiji. Prvi je razpravljal o organizacijah in osebju prazničnih oratorijev, drugi o šolah za verouk.

Nato se je vršila posebna seja za *športe*. Predsedoval je nadškof iz Ravene, ki je z modrimi besedami opisal korist in potrebo športov, kot mogočno vabilo mladine. Za njim je razpravljal vitez **Avgust Grossi**.

II. Prvi skupni shod.

Med častne predsednike so izvolili nj. eminencijo kardinala Dominika Svampa, nadškofa iz Bologne — monsign. P. Morgantija, nadškofa iz Ravene — monsign. Joah. Cantagalla, škofa iz Faenze — monsign. Janeza Cazzani-ja, škofa iz Cesene in vse druge zgoraj imenovane škofe.

Efektivnim članom sta bila izvoljena: vč. gospod don Mihael Rua, vrhovni predstojnik salezijanske družbe in grof dr. Zucchini iz Faenze.

Kardinal **Svampa** pozdravi navzoče sotrudnike in jih povabi na delovanje v prid mladine, izpostavljen veliki nevarnosti. « *Delajmo* », zakliče, « *delajmo, Bog in papež sta z nami!* »

Nato govori don **Mihael Rua**. — Z lepimi besedami se zahvaljuje nj. eminenciji kardinalu Svampi,

vsem zbranim škofom, nebrojni udeležbi plemenitih gospodov, gospa in gospic, še posebno pa *salezijanskim sotrudnicam* v Faenzi, ki so toliko delovale za shod.

Za vrhovnim predstojnikom je govoril grof **dr. Zucchini**. Razlagal je, kolikega pomena je ta shod v tem času, ko težave za krščansko vzgojo vsak dan bolj rastejo, in to najbolj vsled materializma, ki gospoduje po svetu. Govor skonča z besedami: « Veliko dobrega sta prinesla prva dva shoda prazničnih oratorijev v Bresci i in v Turinu, še večjih koristi pa pričakujemo od tretjega shoda, katerega smo danes odprli v Faenzi ».

Gospod **Pericoli** je govoril o potrebi *športov*, kot o sredstvu za razširjanje prazničnih oratorijev, in je izrazil željo, da bi se športivna društva združila z *Navodno katol. Zvezo*, ki šteje že mnogo katoliških društev. Nato gospod **Pasi** prebere pismo sv. očeta, ki blagoslavlja shod in vošči najboljši izid.

Slednjič govori monsignor **Muriana** o šolah za verouk. Potem ko razloži jasno, kako potrebne so te šole, skonča govor: « Katoliški shod na Nemškem nam je podal dve besedi: *labora et ora* — *delaj in moli*. Kmet *dela*, seje in *moli*, da dež in solnčni žarki oplode polje. Delajmo tudi mi in molimo, in Bog bo dal mnogo blagoslova: te šole bodo dale domovini zvestih podložnikov in udanih sinov sv. katol. cerkvi.

O shodu drugega in tretjega dne v prihodnji številki—danes bomo omenili le posebne seje ženskega oddelka.

ŽENSKI ODDELEK.

25. aprila.

Seji predsedujejo: monsign. Muriana, kanonik Emil Spada in duhovnik Janez Ferrando. — Shoda se je udeležilo lepo število plemenitih dam, zastopnice krščanskih ženskih društev, sestre sv. Vincencija Pavl., Hčere Marije Pomočnice, mnogo učiteljic in nebroj drugih gospa in gospic.

Pri tej seji se je določilo:

1. Pouk krščanskega nauka za gospice naj se daje ob nedeljah in praznikih, da se ga lahko udeleže tudi tiste, ki so dovršile šolo.

2. Za delavke in mladenke, ki nimajo o delavnikih časa, naj se otvori posebna nedeljska šola. Določi naj se tudi prostor za zabave.

3. Šolsko leto naj se začne s skupno sv. mašo, vsako leto naj se vrši dolg izlet, koncem leta pa slovesno obdarovanje. Dar smejo prejeti le tiste gospice, ki so redno obiskovale šolo in se vpisale že za prihodnje leto.

4. Ustanovi naj se odbor, ki bo skrbel za gmotno in moralno podporo teh šol.

5. Vprašanja različnih težkoč naj se stavijo pi-

smeno, da bo profesor verouka lahko premislil ter odgovoril pri prihodnjem pouku.

26. aprila.

Seji predsedujejo: nadškof iz Ravene, monsign. P. Morganti; — škof iz Imole, monsign. Franc Baldassari; — kanonik E. Spada in kanonik Ranieri.

Monsignor Morganti razloži, kakšen mora biti oratorij, kako je potreben, kako se lahko privabijo deklice, kako jih voditi.....

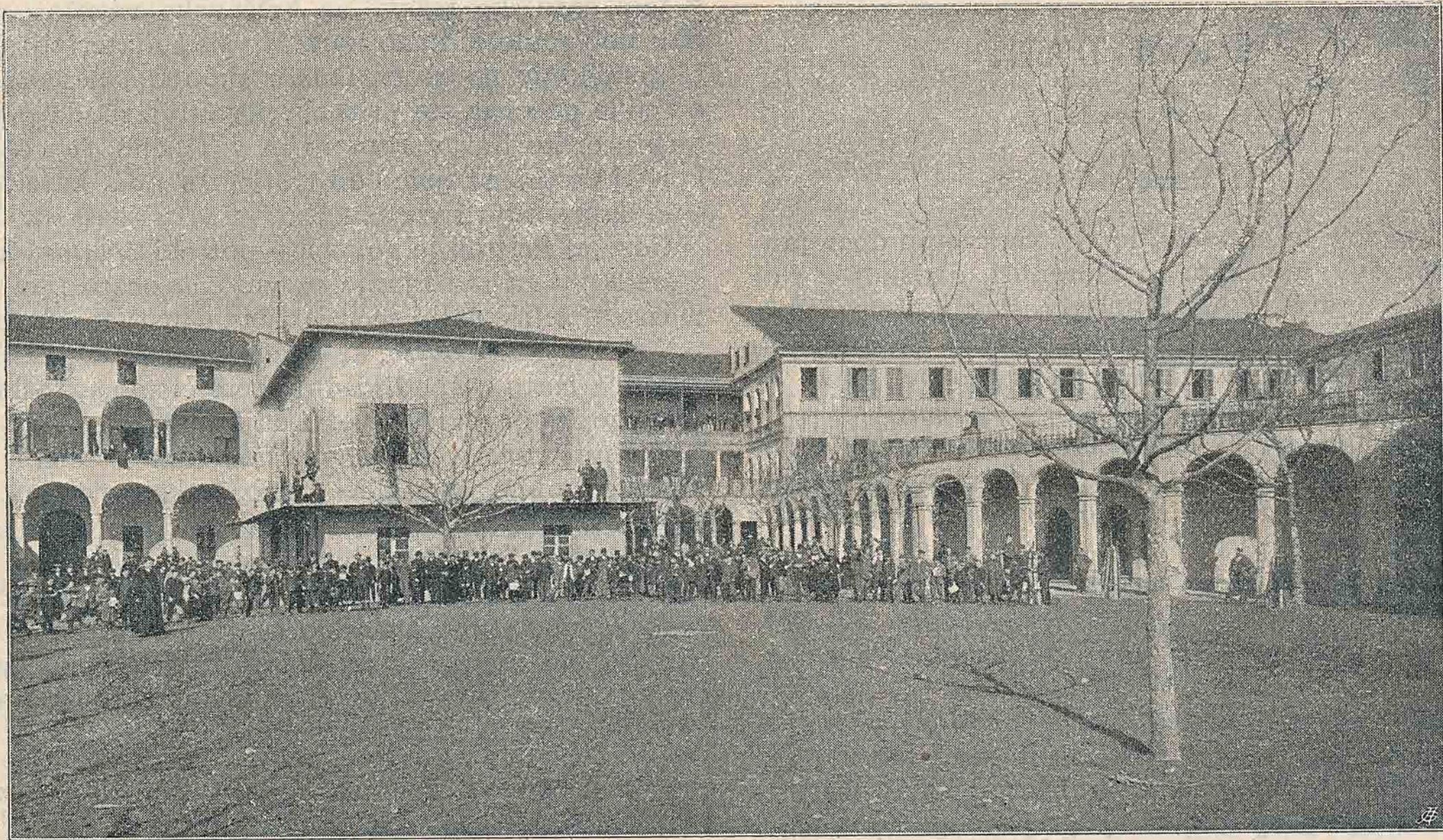
Pri seji so sklenili:

1. Vsak oratorij naj ima prostoren in prijazen kraj za igre.

ženskega društva *del Mutuo Soccorso* v Faenzi, o posebnih podpornih društvih. Govornik razloži modro, kako so ta društva koristna ne le z materialnega, marveč tudi z moralnega stališča. Mnogo dâm je tako navdušenih, da zahtevajo « Pravila ».

Gospa Avgusta Nanni-Costa, predsednica ženskega podpornega društva v Bologni govori o sadovih, katere doprinaša to društvo v mestu. — Gospica Marija Fronticelli iz Bologne govori o odboru gospa, ki podpirajo društvo in o sredstvih, s katerimi so društvo razširili.

Potem ko je gospa Roza Gambetti govorila o veroznanski šoli v Imoli in č. gospod kanonik Ra-

Faenza (Italija) — Salezijanski zavod, v katerem se je vršil tretji shod prazničnih oratorijev.

2. Bolj odraščanim naj se razun katekizma razlaga tudi cerkvena zgodovina.

3. Ustanovi naj se odbor dâm, ki bodo skrbele za mladenke tudi tedaj, ko bo nehale zahajati v oratorij, jih vabile v katoliška društva itd.

A za vse to bo treba denarja.....

« To je ravno », vzkliknejo nekatere, « kje najti sredstev? ».

Na to vprašanje je goreči nadškof podal več praktičnik nasvetov.

27. aprila.

Predseduje nadškof monsign. Morganti.

Pred vsem se je govorilo o darovih, ki naj se dajo pridnim deklicam prazničnih oratorijev in veroznanskih šol. Sklenilo se je, da je najbolje obdarovati prve z obleko, druge s knjigami.

Monsignor spodbuja mnogobrojne udeleženske, naj se ne ustrašijo težav, naj ljubeznivo opominjajo deklice in naj bodo v zvezi s starši, da si tako lažje omogočijo delovanje.

Nato razpravlja kanonik Spada, predsednik katol.

nieri o šoli v Raveni, je gospica Lucija Spada prebrala premnoge čestitke, ki so došle ženskemu oddelku, zlasti od predsednikov in predsednic krščanskih društev.

Nakrat se zasliši glas: « Don Rua! Don Rua! » Vse vstanejo. Don Boskov naslednik vstopi, da zahvali zbrane gospe in gospice in vsem priporoči, naj delujejo v blagor mladine.

Nadškof iz Ravene razpusti sejo, podeli blagoslov.

ŠPORTIVNA DRUŠTVA.

Tekmovanje.

V nedeljo, dne 28. aprila, so prišla športivna društva, da se udeleže napovedanega tekmovanja. Salezijanski telovadni šport *Fert*, godba sal. zavoda, odbor dam in brezštevilo ljudstvo je pozdravilo živahne mladeniče, ki so kakor dolga vojska stopali s svojimi zastavami proti zavodu. Bilo je **enajst godb, deset telovadnih madeniških športov v veli-**

častnih opravah in 18 dramatičnih mladeniških društev.

Ob 11.30 je kanonik Emil Spada daroval presv. daritev, katere so se udeležila vsa došla društva. Prizor na društva v raznobarvnih opravah in na brezštevilno občinstvo je bil nad vse veličasten.

Popoldne se je vršilo tekmovanje. Kdo more opisati veličasten prizor na mlade telovadce, ko so tekali in gibčno kretali? kdo slovesen trenutek, ko je enajst izurjenih godb udarilo na svoja godala in z don Boskovo himno odprlo tekmovanje? Bil je trenutek veličasten — ponosen. Kdor je opazoval, se je moral čuditi in poln navdušenja je moral reči: « Mogočna res je krščanska vzgoja! »

Obdarovana društva.

I. DRAMATIČNA DRUŠTVA.

Bologna: Oratorij Bl. Device — in oratorij sv. Štefana — **Cesena:** Zavod rokodelskih učencev — **Faenza:** Klub Toricelli — **Faenza:** Salezijanski ora-

torij — **Macerata:** Salezijanski oratorij — **Parma:** Škofijska veroznanska šola — **Turin:** Oratorij sv. Frančiška sal. — **Trident:** Circolo Giovane — Vsako teh *svetinjo Vermeil.*

Brisighella: Orator. sv. Fr. sal. — **Codigoro:** Župnijsko zabavišče — **Florencija:** Oratorij Brezmadežne — **Forli:** Zabavišče sv. Alojzija — **Livorno:** Oratorij presv. Srca. — **Lugo:** Oratorij sv. Jožefa — **Pisa:** Circolo D. Bosco — **Ravenna:** Katoliško zabavišče — **Savona:** Zabavišče n. lj. Gospe. — Vsako teh *srebrno svetinjo.*

II. GODBE.

Faenza: Salezijanski oratorij — **Figline:** Oratorij sv. Frančiška — **Lugo:** Oratorij sv. Jožefa — *Svetinjo Vermeil.*

Cervia: Katol. mladeniško društvo *srebrno svetinjo.*

III. TELOVADNI ŠPORTI.

Štirje telovadni športi so prejeli svetinje od Nj. Sv. Pija X., — trije drugi športi od ministrstva.

ŽIVLJENJE DON BOSKA.

XXXVI.

Nova mera in vaga — Igrokaz — Duhovne vaje — Opomini — Semenišče v oratoriju — Previdno don Boskovo ravnanje z bogoslovci.

Dribližalo se je leto 1850. V tem času je prišla v veljavo nova mera in vaga. Da bi bila svetna oblast bolj gotova, obrnila se je do župnikov ter jih prosila, naj oni priuče ljudstvo na novo mero in vago. Kakor vselej, kadar se gre za blagor sv. cerkve in države, tako so tudi zdaj župniki radi ustregli.

Tudi don Bosko ni hotel zaostati. Že l. 1849. je izbral posebne učitelje, da so pravočasno priučili njegove gojence na novo mero, medtem je pa on spisal knjižico *Sistema metrico decimale*, priprosto in razločno, da jo je lahko vsakdo razumel.

Niti s tem zadovoljen, si je izmislil še drug prekoristen pomoček: sestavil je šaloigro v treh dejanjih. Predstavljala je trg, kjer je bilo polno prodajavcev in kupcev. Kdor ni poznal nove mere, je hotel kupovati na staro. Prodajalničar je opominjal kupce, da so stare mere izven rabe, česar pa ti niso marali umeti in so vpili ter dolžili prevare. Zdajpazdaj so se kupci razgreli:

prvi je prepričaval, drugi ni hotel umeti; šele po dolgem se je posrečilo, da je s potrpljenjem in mirom dosegel prodajalničar zmago. Včasih se je ubog delavec, utrujen vsled nove mere, zatekel k prijatelju, da ga je ta poučil in ga seznanil z novo mero. Na ta način je pokazal razloček med starimi in novimi merami. Don Bosko je znal tako umetno vprizoriti različne epizode, da je igra postala poučna, istočasno pa jako zabavna.

Med odličnimi osebami, ki so prisotstvovala igrokazu, bil je tudi slavni opat Ferdinand Aporti, ki je poln iznenadenja vzkliknil: „Bolj priprostelega pripomočka si don Bosko ni mogel izmisliti: tu se naučimo nove mere s smehom.“

Igrokaz je storil, da je svetna oblast poslala don Bosku 400 lir podpore.

Don Bosko pa pri vsem tem ni pozabil glavnega svojega cilja. Po veselih večernih zabavah v gledišču je dne 16. decembra povabil svoje dečke k premišljevanju večnih resnic. Bogati sadovi, katere so v prejšnjih letih obrodile duhovne vaje, so navdušili don Boska, da jih je preskrbel vnovič, in to nele svojim gojencem, marveč vsem, ki so zahajali v oratorij, da, če bi bilo mogoče, vsej turinski mladini. Ker je bila kapelica sv. Frančiška saleškega premajhna in predaleč iz mesta, izbral si je veliko redovno

cerkev v mestu. Dne 16. decembra je stopil don Bosko na vzvišeni prostor in vabil dečke: „V mojem imenu — je rekel — v mojem imenu prosite starše in gospodarje, da vam dovolijo priti k pridigam. Obljubite jim, da boste potem belj pridni in marljivi v svojih dolžnostih.” Tudi sam je obiskal starše in gospodarje, o katerih je dvomil, da ne bodo dovolili radi.

Da bi si zagotovil večje število rokodelskih učencev, zbral je za duhovne vaje zadnji teden v letu, določil je ure, prikladne gospodarjem in dečkom, na vrata raznih turinskih cerkva pa je nabil privlačno vabilo. Med drugim beremo v vabilu:

» Del človeške družbe, od katere je odvisna zdanjost in prihodnost, del, ki zasluži največjo skrb, je gotovo mladina.

» Videč, kako se nasprotniki trudijo, da bi razširili slaba načela in to zlasti med neizkušeno mladež, ukrenili smo, da začnemo v cerkvi „Della misericordia” duhovne vaje za moško mladež.

» Očetje in matere in vsi, ki želite blagostanje uboge mladine, katero je božja Previdnost izročila v vašo skrb, pustite jo in navdušite, Bog bo poplačal one trenutke, katere boste žrtvovali v tako svet namen.

» In vi, dragi moji mladeniči, veselje božjih oči, nikar se ne bojte nekoliko trpeti! Preskrbite svojim dušam ono dobro, ki vam nikdar ne bo odvzeto. Gospod vas kliče, poslušajte njegove besede in prejmite milosti, katere ponuja! Ne opustite priložnosti! Blagor vam, če se navadite takoj od mladosti spolnovati božje zapovedi. » Do tu don Bosko.

Takoj prvi dan je bila cerkev docela polna. Duhovne vaje so imele srečen izid. Kljub grdemu zimskemu vremenu zbiralo se je že zgodaj v jutru sto in sto dečkov, ki so pazljivo poslušali božjo besedo. Zadnji dan je bilo skupno sv. obhajilo. Starši so blagrovali duhovne vaje in vsi so želeli, da bi se ponovile vsako leto.

Po duhovnih vajah je don Bosko podaril vsakemu dečku lepo podobico, na katero je natisnil sledeče lepe opomine:

1. Spomnite se, o dečki, da ste vi veselje Gospodovo! Blagor tistemu, ki začne spolnovati od mladosti božjo besedo.

2. Bog zasluži, da ga ljubimo, ker nas je ustvaril, odrešil, nam izkazal neštivilno dobrot in nam hrani večno plačilo, če bomo izpolnjevali njegove zapovedi.

3. Ljubezen razločuje božje sinove od sinov hudobnega duha.

4. Ubogajte svoje predstojnike po božji zapovedi, in vse vam bo izpadlo dobro!

5. Kdor hoče živeti kot dober katoličan, ta naj se izogiblje tistih, ki govore slabo o veri o ver-

skih skrivnostih, zlasti o papežu, ki je oče vseh katoličanov. Recite vedno, da je sin hudoben, če govori slabo o svojem očetu.

6. Varujte se slabih knjig in berite dobre!

7. Česar se navadiš v mladosti, boš največkrat ohranil celo življenje: če so navade dobre, pripeljejo te go kreposti in ti zagotovijo zveličanje. Gorje pa, če se navadiš slabih.

8. Kar oddali mladino od kreposti, so slabi tovariši, nezmernost v pijači in igre.

9. Slabi tovariši so tisti, ki skušajo govoriti nesramno, delajo nasprotno zmernosti, govore zaničljivo o veri; tisti, ki vas oddalijo od božje službe in vas ovirajo v izpolnjevanju dolžnosti.

10. Nezmerna pijača zamori telesne moči, zamori ljubezen do pobožnosti in vam nudi priložnost, da hodite po nevarnih potih.

11. Igre vas pripeljejo do preprirov, do kletvine, do neizpolnjevanja dolžnosti, do oskrunjenja svetih krajev.

12. Tobak škoduje zobem, oslabi moč in vodi k hudobnim tovarišem.

Te opomine je dal don Bosko pridni mladini, ko je polna gorečnosti in hvaležnosti skončala duhovne vaje in obljubljala bogate sadove. Don Bosko se jih je veselil in hvalil Boga.

Radost pa ni nikdar tako čista, da bi ji ne bila primešana kaplja grenkosti. Vihar, ki se je zbiral nad turinsko duhovščino, je kalil don Boskovo veselje. Z bistrim razumom je uvidel, da se bliža čas, ko se bodo uresničile napovedi očeta Bernarda Clausi-a, ki je dne 20. decembra l. 1849. umrl v veliki svetosti. Ta je napovedal, da se bodo koncem stoletja godile na svetu velike prekucije, preganjanje dobrih, božje kazni in slednjič nepričakovana zmaga sv. katoliške cerkve. Najbolj gotov dokaz, da so se prebližali žalostni časi, bilo je nakratno pomanjkanje novih duhovskih poklicev. Večina bogoslovcev je slekla talar, nekateri so bili prisiljeni vsled pogubnih mnenj zapustiti semenišče, le malo število jih je ostalo zvestih. Treba je bilo popraviti škodo, toda kako?

Vsled vojske je vlada zaprla turinsko semenišče in ga spremenila v vojašnico. Malo število bogoslovcev, ki so ostali zvesti visokemu poklicu, se je moralo ali vrniti domov, ali pa si preskrbeti stanovanje v Turinu in to v veliko nevarnost, da sredi svetnega hrupa tudi ti zgubijo poklic.

Don Bosko je poznal nevarnost, zato je odprl svoje stanovanje in začel sprejemati klerike. Nadškofu je dopadla don Boskova misel in si je zbral don Boskovo hišo za zavetišče svojih bogoslovcev. Tako je oratorij v Valdoccu postal semenišče in je ostal krog 20 let.

Don Bosko je bil vodnik, previden in moder, da so ga vsi spoštovali. Večkrat je govoril svojim

klerikom, navduševal jih je v ljubezni do presv. zakramenta, jim dokazoval, kako potrebna je molitev tistim, ki se posvete oltarju. — Začnite se premagovati v malem — je večkrat vzdihnil — da se boste potem lažje v velikem..... Bodite ponižni; vera brez ponižnosti nas ne stori božjih sinov, pač pa sinove hudobnega duha — očeta teme. —

V opominih je bil jako previden. Opomnil je klerike vsakega, tudi najmanjšega pregreška, a pri tem je vedno skrbel, da ni koga razžalil. Njegov opomin ni bil grajanje, ki bi žalilo; vsak je lahko opazil, da opominja le iz ljubezni. Ko

XXXVII.

Prijeten dogodek — V kavarni — Trije senatorji v oratoriju.

Don Bosko je skrbel za bogoslovce, za 700 in več dečkov v prazničnem oratoriju sv. Frančiška saleškega in za tisoč drugih, ki so obiskovali oratorij sv. Alojzija in Angelov varuhov. Na tem obširnem polju človekoljubnega delovanja pa ni prezrl malega števila ubogih dečkov, ki jih je hranil v svojem stanovanju. Ljubil jih je in je skrbel zanje, kakor oče za svoje sinove.

Faenza (Italija) — Dvorišče sal. zavoda, kjer so se vršila tekmovanja telovadnih društev.

več dni nekega ni videl v cerkvi, ga je ljubeznivo nagovoril: — O, kako me veseli, da te zopet vidim. Kako se počutiš?

— Hvala, dobro — odgovori bogoslovec.

— Me prav veseli. Bal sem se, da si bolan, ker te že toliko časa ne vidim v cerkvi.

Ta nauk je dosegel svoj cilj in odslej je bil klerik bolj marljiv v verskih dolžnostih.

Večkrat je odlašal več mesecev in pričakoval časa, da bo našel opomin rodovitnejšo zemljo. Večkrat je bil že sam pogled opomin.

Z veliko ljubeznijo in nenavadno vedo, ki je krasila don Boska, pridobil si je med bogoslovci veliko vedo in zaupanje. Vsak je poznal njegovo željo in se po njej ravnal. Število klerikov je vedno rastlo. Sv. cerkev se veselila gorečih duhovnikov, ki so izhajali iz don Boskovih rok.

To leto je imel krog 40 notranjih gojencev. Število je vedno rastlo. Zadostovalo je, da se je ubog deček obrnil do njega in bil je gotov, da ostane pri njem — zasmilil se mu je, bal se je, da bi se deček pogubil, zato ni mogel odreči prošnji.

Šolski nadzornik iz Specije, gospod B. Alvaro, je l. 1884. pripovedoval prijeten dogodek, katerega je on sam videl, ko je l. 1850. obiskoval oratorij.

Reven oče v Turinu je postal protestant, da je prejel 30 lir, s katerimi so božji sovražniki plačevali odpadnike. Nesrečnež je zahteval, da bi tudi soproga in sin storila isto. Dobra žena, trdna v veri, ni marala slušati hudovne zapovedi. Skrbno je čuvala nad svojim sinom in ne prošnje, ne grožnje je niso premagale. Uboga mati! joka, prosi, moli — pri Bogu išče pomoči...

Neko noč sin sanja. V sanjah čuti, kako ga nekdo vleče v krivoversko cerkev. On se bori, se zoperstavlja.... Med to borbo se pokaže duhovnik in ta reši dečka iz zlobnih rok.

Drugo jutro pripoveduje ubogi deček sanje materi. — Zdi se, da te Bog kliče v zavod — mu reče mati ter premišljuje, kako bi mogla to uresničiti. Šla je k prijatelju ter ga prosila za svēt. Ta ji svetuje, naj se obrne do don Boska v Valdoccu.

V nedeljo zjutraj je šla s sinom v Valdocco. Ker je bil čas božje službe, je stopila ž njim v cerkev. V tem pristopi don Bosko k oltarju. Gospod Alvaro je klečal pri dečku. Deček videč don Boska, ves iz sebe začne vpiti: — Je on, mama, je on... da... prav on je! — namreč duhovnik, katerega je videl v sanjah. Deček je vpil, mati jokala, gospod Alvaro pa svaril dečka, naj miruje v cerkvi. Ker pa deček le ni maral umolkniti, ga je skupno z materjo peljal v zakristijo, kjer je deček pripovedoval sanje. Medtem je pa don Bosko skončal sv. mašo in se vrnil v žagrad. Ni se še docela slekel, ko deček priteče k njemu, se ga oklene in kliče: — Oče, rešite me! — Don Bosko ga je sprejel in mali deček je več let ostal v oratoriju.

Koliko drugih dečkov je rešil don Bosko. Nekoč stopi v kavarno. Streže mu prijazen deček. Kmalu s vname med njima živahen pogovor. Dečka je premagala očetovska ljubezen, začel se je odkrivati in natančno je odkril svojo dušo, vredno pomilovanja. Zdajpazdaj se je moral deček ločiti, da je postregel novim gostom, pa vedno se je zopet povrnil zdaj s tem, zdaj z drugim izgovorom. Slednjič mu don Bosko na tihem reče: — Prosi gospodarja, da te pusti priti v oratorij, potem bomo že kaj ukrenili.

— Gospodar tega ne bo nikdar dovolil.

— Tu ne smeš več ostati.

— Vem in razumem; a kaj naj storim?

— Zbeži.

— Kam?

— K staršem.

— Jih nimam... so umrli... sem sam.

— Tedaj pridi k meni.

— Kam?

— V Valdocco, številka toliko.

— In ko bom tam?

— Poberi svoje stvari in prej ko mogoče pridi k meni! Stori skrivaj, da te nikdo ne opazi: In pridi; ne bo ti manjkalo kruha, ne stanovanja — vzgoja ti bo preskrbela lepo bodočnost. Jaz bom tvoj oče....

Don Bosko je odšel. Drugi dan je deček zbežal in s svojo revno prtljago pod pazduho prišel v oratorij. Postal je dober kristjan in skozi več let je bil vzor gojencev v oratoriju.

Don Bosko ni imel za vzdrževanje revnih

učencev nikakih dohodkov, zato je moral iti večkrat med tednom zdaj k tej, zdaj k oni osebi in jo prositi pomoči. Bilo je junaško premaganje, katero more le Bog natančno soditi. Don Bosko sam je rekel, da je imel nepopisno borbo, kadar se je moral komu predstaviti in ga prositi podpore. In vendar se je premagal in se uljudno približal nele tistim, katere je poznal radodarne, marveč tudi takim katere je poznal nasprotne.

— Za svoje dečke se ni ustrašil ne truda, ne poniževanja — piše monsignor Cagliero — Večkrat je našel le dobre besede, večkrat pa je prejel grenke psovke, a vse je trpel z veseljem: ni se užalil, ne zmanjšal ljubezni. Pomnožil je pisma do radodarnih oseb in prosil pomoči.

Glas o don Bosku se je širil, kakor glas o dobrotniku. Celó svetna oblast se je začela zanimati. Gospod Volpetta, visoki državni uradnik, je svetoval Don Bosku, naj postavi napravo pod pokroviteljstvo vlade. Don Bosko se za to ni dosti zmenil. Videč to Volpetta je sam vložil prošnjo za gmotno podporo don Boskovemu oratoriju.

Predno je senat ugodil prošnji, hotel se je natančno prepričati; izbral je komisijo, da je obiskala oratorij. V komisiji so bili trije senatorji: grof Friderik Sclopis, markiz Ignaz Pallavicini in grof Alojzij di Collegno.

Trije plemeniti gospodje so meseca januarja l. 1850. obiskali oratorij. Več kot 500 dečkov, zatopljenih nekateri v to, drugi v ono, so izvabili pozornost visokih gostov. Pogled na toliko otrok, ki so tekali, skakali, se telovadili, jih je iznenadil. — Kak lep prizor, — je ves iz sebe vzkliknil grof Sclopis. — Res lep — pristavi Pallavicini. — Srečen Turin — pristavi grof di Collegno — srečen Turin, če v njem zraste več takih ustavov. — Tedaj bi naših oči — odgovori Sclopis — ne žalili tako pogosto nesrečni prizori uboge mladine, ki ob nedeljah blodi po trgu in raste v nevarnosti.

Don Bosko, ki se je doslej sprehajal z dečki, videč gospode, katerih ni mogel takoj spoznati, se jim je približal.

— Opazovali smo prizor toliko dečkov — reče grof Sclopis, potem ko je pozdravil don Boska — prizor, ki na s polni z navdušenjem. Znano nam je, da je duša vsega tega don Bosko. Bi nas hoteli njemu predstaviti?

— Plemeniti gospodje so mu ravno navzoči..... ubogi don Bosko sem jaz. — To rekši, jih prosi, naj blagovolijo stopiti v sobo.

— Me prav veseli — reče Sclopis — da vas morem spoznati osebno, ker po imemu ste mi bili že znani. Glas o vašem delovanju je prišel do senata. Jaz sem grof Sclopis, tu je markiz Pallavicini in tu grof di Collegno.

— Ta ubogi zavod je imel doslej že več drugih

obiskov, a ta bo gotovo med najbolj dragoceni.

— Kakšen namen ima ta ustanova? — vpraša grof Sclopis.

— Zbirati ob nedeljah in praznikih dečke, za katere se ne zmenijo starši. Mesto da bi postopali po ulicah, se z veselimi igrami zabavajo tukaj. Zjutraj se lahko približajo sv. zakramentom, so pri sv. maši, slišijo pridigo prav njim prikladno. Popoldne se po veseli zabavi zberejo zopet v cerkvi in tu imajo pol ure pouka v krščanskem nauku in nato blagoslov. V kratkih besedah: namen je zbirati dečke in jih storiti poštene državljane in dobre kristjane.

— Plemenit namen. Želeti je, da se ustavi pomnožijo po mestu.

— Z božjo pomočjo smo l. 1847. odprli jednega pri kraljevi vili in drugega v Vanchigli.

— Dobro, dobro.

— Koliko dečkov obiskuje zavod?

— Približno 1500 vseh skupaj.

— In kakih pripomočkov se poslužujete pri toliko dečkih?

— Pouk, ljubezen in potrpljenje so edina sredstva. Tu ljubezen kraljuje nad palico.

— Umestno bi bilo, da bi se ta način vpeljal tudi drugodi, zlasti v ječah. Tako bi ne potrebovali več toliko orožnikov, in kar je še več, koliko izmed njih bi se poprijelo krepostnega življenja.

V tem dvanajstleten deček potrka na vrata. Sclopisu je dopadlo zaupanje malega dečka in ga vpraša: — Kako ti je ime?

— Jožef Vanzino.

— Odkod si?

— Iz Varese.

— Ali imaš še starše?

— Oče je umrl.

— In tvoja mati?

Pri tem vprašanju je deček povetil oči in je ostal osramočen. — Povej mi — je rekel Sclopis — ali imaš še mater? Ali je umrla tudi ona?

— Moja mati je v ječi — odgovori deček. Rekši to, je prodril v jok. Tudi grof in njegova tovariša sta bila ginjena in skrivna solza se jim je prikradla v oči. Po kratkem molku je dobri grof rekel: — Ubogi sin, smiliš se mi.... kam boš šel nocoj spat?

— Dozdaj sem spal v gospodarjevi hiši — odgovori in si medtem obriše oči — danes mi je pa objubil don Bosko, da me vzame k sebi in me uvrsti med svoje gojence.

— Kako? — vpraša Sclopis, obrnivši se k don Bosku; — razun prazničnega oratorija imate tudi zavod?

— Tako zahteva potreba — odgovori don Bosko. — Zdaj jih je štirideset, večina revnih

sirot in zapuščenih dečkov. Jedo in spijo v tej hiši, med dnevom pa delajo v mestu.

— To so čudeži krščanske ljubezni.

Po dolgem pogovoru jih je spremil don Bosko v revno spalnico, odtod v kuhinjo. Dobra mati Margareta je umivala krožnike. — Evo moje matere — reče don Bosko; — evo tudi matere naših sirot.

— Kakor vidim, ste tudi kuharica — reče Sclopis.

— Da zaslužim nebesa, sem vsega nekaj.

— Kakšne prikuhe dajate otrokom?

— Kruh in juho, pa juho in kruh.

— In koliko don Bosku?

— Jih lahko hitro preštejem: samo eno.

— Nekoliko malo: no, pa to dobro, kajne?

— Dobro pa, le da je vedno ista, zjutraj in zvečer, v četrtek in nedeljo.

Vsi trije so se veselo smejali, in Pallavicino je vprašal: — Ali nimate nikakega pomočnika?

— Druge dni prav dobrega, danes ima pa mnogo opravila, zato me pusti samo.

— In kdo je ta pomočnik?

— Ta tukaj — reče smeje se in pokaže don Boska.

— Me veseli. Vedel sem, da ste dober vzgojitelj in pisatelj; da ste kuhar, tega pa nisem vedel.

— Da bi me videli v službi, kadar kuham polento!.... — odgovori šaljivo don Bosko. In vsi so se smejali in izšli iz kuhinje.

Trije senatorji so potem obiskali šole in so se nato zadovoljni odslovili.

(Dalje).

IZ SALEZIJANSKIH MISIJONOV.

Kolumbija (Amerika)

Salezijansko delovanje v lazaretih med gobavimi.

Mnogih pokrajinah najdemo bitja, katera ljudje pomilujejo, toda beže pred njimi, bitja, katerim strašna bolezen polagoma razdira in uničuje telesne ude ter jih prisili, da docela onemogli, v groznih bolečinah in mukah pričakujejo smrti. Med take reveže moramo prištevati del prebivavcev iz bogate in plodovite Kolumbije.

Stanje teh nesrečnih bitij je ganilo srce junškega salezijanca, ki se je prvi žrtvoval zanje in s tem dal zgled drugim, tako da se je salezijanski družbi odprlo novo polje delovanja. Ta junak je bil duhovnik Mihael Unia.

Predstojniki so ga poslali v zavod glavnega mesta Kolumbije. Ko se je l. 1891. podal v *Agua de Dios* in je ondi opazil bedo gobavih, so se mu zasmilili in sklenil je posvetiti se popolnoma nesrečnim bolnikom. Prosil je dovoljenja in bil je uslišan.

Kdor obiše *Agua de Dios*, že od daleč opazi bel zvonik, novo cerkev, bolnišnico in sirotišnico, ki se dvigajo iznad slamnatih streh, stoječih med gostim drevjem druga tik druge. Ta prizor napravi najboljši utis.

Gobe.

Gobe so strašna bolezen. Med gobavimi najdemo obraze, ki vzbujajo gnus in grozo. Plavkasti mehurčki jim pokrivajo lice, čelo in ustne. Ušesa se jim silovito podolže. Mnogi imajo nos tako vdrt, da se ga ne loči več od obraza. Vid jim oslabi, istotako sluh. Malo jih je med gobavimi, da bi mogli govoriti razločno: nekateri niti ne govore, drugi pa tako, da jih ni mogoče umeti. Spremlja jih hud kašelj, katerega provzročča neznosna vročina, ki jim žge grlo. Noge so nekaj strašnega; postanejo sila težke, da jih jedva premikajo, nekaterim celo odpadejo. Povsod se kažejo rane.... Malo je tako srečnih, da morejo prosto delati z rokami. Koliko jih je brez prstov, koliko jih ima le do polovice, koliko tako ranjene, da le s težavo nosijo jed v usta....!

Za ta nesrečna bitja se je žrtvoval duhovnik Mihael Unia.

Ljubezen Mihaela Unie.

Kaj je storil? Jel je službovati v zapuščeni cerkvici, tolažil je umirajoče, vsak dan je obiskoval bolnike, in s tem nezadovoljen, je premišljal, kako bi mogel utešiti žalostno stanje in olajšati neznosne bolečine.

Agua de Dios ima zelo visoko temperaturo, od 28 do 40 stopinj. Solčni žarki se odbijajo ob orjaški skali, ki se vzpenja nad tem krajem bolečin in pripravljajo grozno vročino. Nekoč tu ni bilo druge vode, razun tiste, ki jo je pošiljal Bog, kadar je deževalo — nikjer naokoli, čeravno uspevajo najrazličnejša drevesa in rastline, ni bilo nika kega potoka ali studenca, zato so ta kraj imenovali « *Agua de Dios* ». t. j. « Božja voda. » Vodo so morali donášati iz daljnih krajev. Na pomanjkanju pode so največ trpeli ubogi gobavi in tisti, ki so jim služili.

Zato je bila prva skrb Mihaela Unie, da jim je preskrbel vodo. Iz daljnih hribov je po velikih ceveh napeljal vodo, katero so potlej imenovali po njegovem imenu.

Ko je bilo delo dovršeno, jel je misliti na novo bolnišnico. Tudi ta je zrastle. Ima 100 postelj, štiri obširne sobane, dve za ženske in dve za moške, lep vrt, kopališče, obširen nasad, kjer se lahko sprehajajo o letni vročini bolniki, in sredi bolnišnice lično kapelico.

Tik bolnišnice je tudi poslopje za sestre, ki oskrbujejo bolnike: te junakinje so usmiljenke, katerih požrtvovalnosti za trpečo mladino ne moremo nikdar zadosti hvaliti.

Vse to je stalo dokaj denarja, toda prihitela je na pomoč krščanska ljubezen Kolumbijanov in dobri Unia je vse srečno izvršil. Darovi za nesrečne trpine so prihajali tudi iz vnanjih dežel. Celo nekega nemškega protestanta je ganila vest o veliki bedi in je odposlal Mihaelu Unii mnogo obleke in perila in nekaj svile s pripombo: „Ta je za Vas, da si napravite iz nje talar.“

Na tak način je lazaret v *Agua de Dios* dobil drugo lice; v srcih nesrečnih je pa jelo vladati zadovolje. Videč, da se misijonar Mihael Unia resnično trudi za njihov blagor, so mu bili hvaležni. V kraju bolečin se je pokazalo veselje, ki je ostalo trajno, česar poprej niti misliti ni bilo mogoče.

Hvaležnost Kolumbijanov.

Kolumbijanska vlada je znala visoko ceniti požrtvovalnost Mihaela Unie, zato mu je poverila vrhovno oblast nad lazaretom, mu dala na razpolago pošto in brzojav, mu dovolila prosto vožnjo po vsej republiki in se mu vedno in povsod kazala hvaležno (1).

Toda njegova največja tolažba je bila tedaj, ko so mu prišli na pomoč novi sobratje. On je umrl. 9. decembra leta 1895, in ti so nadaljevali in čedalje bolj razširjali začetke neutrudljivega apostola v prid ubogim gobavim (2).

Nedeljski oratorij, sirotišnica in nova lazareta.

Da podamo popoln razgled o vsem doslej storjenem delovanju, moramo, naštetih dobrodelne ustanove, ki so jih naši sobratje ondi vzdignili.

Naslednik Mihaela Unie je posvetil svojo skrb gobavim dečkom in otvoril zanje nedeljski oratorij. Leta 1905. je povečal cerkev in postavil v njej nov, krasen oltar. Med dečki v nedeljskem oratoriju jih je kmalu našel nekaj, sposobnih za dramatično društvo in ti so ob nedeljah in praznikih z lepimi predstavami razveseljevali bolnike. Druge je vpisal med godbo, ki je tudi sladka tolažba ubogim prebivavcem.

Leta 1905. so dovršili sirotišnico, katero v znak hvaležnosti imenujejo po prvem dobrotniku Mihaelu Unii. Zdaj šteje nad petdeset gojencev; ko bo popolnoma v redu, jih bodo sprejeli lahko nad sto. Za vse dečke morajo skrbeti salezijanci.

Leta 1897. so sprejeli nov lazaret v *Contratacionu*. Prosto, kjer stoji bolnišnica, je radi nesrečne lege jako nezdrav, zato je bolezen, ki tlači gobave, še bolj grozovita. Vsled vednih prošelj salezijanskih misijonarjev je vlada ukrenila, da bolnišnico prenese drugam, kar upamo, da se kmalu uresniči.

Tretji lazaret je v *Caño de Loro*, tudi v naši oskrbi.

Notranja uprava lazaretov je podobna lazaretom v Norvegiji, kamor se je po vladnem poslanstvu podal sedanji prednik vseh treh lazaretov, da se je ondi posvetoval z zdravniki, ki oskrbujejo gobave, posebno še s slavnim zdravnikom Hansenom.

Sedanja vlada, kateri predseduje general *Rafael Reyes* (gl. str. 149.), je jako naklonjena. Lanskega leta je odločila posebno podporo za vsakega bolnika.

Boljša bodočnost se odpira Kolumbiji, bolj srečno življenje ubogim trpinom, in upanje je, da se strašna bolezen počasi odpravi iz bogatih pokrajin nesrečne republike.

Mosambik (Vzhodna Afrika)

Črtice s potovanja naših misijonarjev.

I.

Iz Lizbone do otoka Madeira.

Na otoku Madeira, dne 3. feb. 1907.

Prečastiti gospod don Rua!

Sele tri dni smo na morju in že čutimo potrebo, da Vam pošljemo nekaj novic.

Odšli smo iz Lizbone prvega februarja. Pred odhodom iz domovine smo imeli v domači ponižni kapelici sv. Jožefa pretresljiv obred, kakor je v navadi v Turinu, kadar odhajajo misijonarji. Sobratje in gojenci so bili ginjeni, mi smo pa v srcu hvalili Boga, da nas je storil vredne zapustiti domovje, starše, prijatelje in se napotiti v daljne dežele prižigat luč sv. vere.

Spremila sta nas do pristanišča vodja iz Lizbone in Brage. Tudi sobratje in gojenci iz *Pincheira* so prišli na krov parnika *Malange* (izmed najboljših parnikov narodne portugalske plovne družbe, ki vozi v vzhodno in zahodno Afriko), toda vsled pomanjkanja časa smo mogli le malo govoriti z njimi. Bilo je dano tretje znamenje — znamenje odhoda: godba na krovu je udarila portugalsko narodno koračnico in mi smo s solzami v očeh zadnjikrat pozdravili drage prijatelje.

Krasen pogled na lepo stolno mesto portugalsko nas je premotil, da smo zgubili izpred oči drage sobrate: še enkrat smo se priporočili Mariji Pomočnici za srečno vožnjo in potem zamišljeni opazovali krasoto narave.

Legla je noč, katero smo prebili brez sna.... Drugega dne nismo mogli vsled razburkanega morja opraviti presv. daritve. Danes smo maševali in ker je nedelja, prisotstvovalo je mnogo popotnikov.

Po jutranjih molitvah smo stopili na krov. Kak diven prizor nam nudi otok *Madeira*. Brez dvojbe je najlepši izmed oceanskih otokov, saj ne

1) Isto naklonjenost je skazala vlada nasledniku Mihaela Unie, kakor tudi salezijancem, ki so vzeli v oskrb drugi lazaret v *Contratacionu*.

2) Kolumbijanska vlada je z odlokom z dne 10. decembra 1906. odločila, da naj se izvrši oljnata slika Mihaela Unie in naj se postavi v zborovalno dvorano v stolnem mestu. Določila je tudi, da naj se postavi spomenik na glavnem trgu v *Agua de Dios*. Slika je že izvršena, spomenik še ne. Toda najboljši spomenik je hvaležnost nesrečnih gobavcev in cele Kolumbije.

prihajajo zastonj semkaj vsako zimo mnogobrojni Angleži. In mesto *Funchal*, njegovo pristanišče, kjer se ustavljajo vsevrstni parniki, kako krasen prizor. Vzdiguje se v podobi amfiteatra, obdajajo ga lepe gorice, kjer se posebno ponašajo plemeniti *chalets*, nad vse čislana stanovanjska tujcev.

Ker smo dosegli dovoljenje, da smemo stopiti na suho, smo se podali k presvetlemu škofu Emanuelu Barretti, gorečemu salezijanskemu sotrudniku. Častiti vladika nas je sprejel z največjo prijaznostjo; skoraj eno uro smo ostali pri njem v domačih pogovorih. Obiskali smo tudi več drugih odličnih sotrudnikov, ki so nas goreče želeli videti....

obiskali ondotnega škofa, ki nas je sprejel z največjo ljubeznijo. V zavodu smo ostali tudi čez noč, saj je bilo treba nekoliko počitka po 20 dnevni vožnji na morju.

Vožnja je bila doslej srečna. Slikoviti kanarski otoki, moleči rtič *Cap Verde*, otok sv. Tomaža in luka v *Loandi* so bili za nas kakor zaželjene puščavske oaze sredi brezmejnega morja.

Tudi drugih tolažb nam ni manjkalo. Ob nedeljah smo bili tako srečni, da smo mogli maševati za naše popotnike. Zadnjo pustno nedeljo so prisotstvovali božji daritvi skoraj vsi potniki iz prvega razreda, mnogo tudi iz drugega in iz tretjega. Dne 17. febr., na prvo

Godba med gobavci v prazničnem oratoriju v Agua de Dios.

Končam.... Ura je dvanajst in mogočni *Malange* je že pipravljen, da nas odpelje zopet dalje.

Blagoslovite nas, ljubljeni oče, še enkrat, ker Vaš blagoslov nam je zagotovilo blagoslova božjega.

II.

Razni pripetljaji.

Cape Town, dne 22. febr. 1907.

Prečastiti gospod don Rua!

Iznenadili smo s svojim prihodom tukajšnje sobrate. Ko smo včeraj opoldne došli v *Cape-town* in prejeli naznanje, da parnik ostane zasidran do danes, nismo mogli opustiti priložnosti, da ne bi obiskali svojih sobratov.

Pustim, da si sami domišljate veselje, katero je naš приход vzbudil v zavodu. Skupno s predstojnikom, gospodom Tozzi-jem, smo

postno nedeljo, so pa bili popolnoma vsi pri sv. maši.

V *Guinejskem* zalivu, čeravno je pripekala neznosna vročina, so vsi popotniki stali na krovu in opazovali *leteče ribe*. Te ribe, majhne velikosti, letajo nad morsko gladino, da zbeže požrešnim roparicam. Marsikoga sem slišal vzklikniti: „Kako čudovit je Bog v svojih delih.“

Dne 15. februarja smo izkrcali v *Loandi*, lepem in prijaznem mestu, kjer ima sedež portugalska naselbina iz *Angola*. Tudi tu smo se ustavili nekaj časa pri presvetlem škofu, ki goreče želi dobiti v kratkem v svojo škofijo salezijance. Obiskali smo semenišče in škofijsko palačo, oboje šele v delu, ker je bila škofija šele pred kratkim ustanovljena. Bili smo tudi v glavni bolnišnici *Maria Pia*, ki bi lahko stala v vsakem evropskem glavnem mestu.

Naj zadostuje! Ura je deset, in treba se je vrniti na parnik. Zaključim to pismo, zahvaljujoč božjo Previdnost, ki nas varuje v vožnji

in nam deli toliko tolažb, katerih nismo prav nič pričakovali.

Vljudni g. predstojnik salezijanskega zavoda v Capetownu nas hoče spremiti do parnika. Podaril nam je tudi krasen gramofon. Ko ga bomo pokazali našim zamorčkom v Mosambiku, spomnili jih bomo na dobrega sobrata in na zavod, v katerem so nas tako prijazno in uljudno sprejeli. Hvala Bogu!

III.

Prijetno iznenadjenje.

V Lorenzo Marquez, dne 2. marca 1907.

Dne 26. februarja smo srečno dospeli do ve-leobširnega zatoka *Lorenzo Marquez*. Ta zatok bi lahko hkrati imel zavarovane — tako mi zagotavljajo oblasti — vsa brodovja sveta. Vsled razburkanega morja je bilo težko priti do pristana: toda skrbi onih trenutkov je bogato poplačalo drago iznenadjenje. Snovali smo daljni načrt. Kar se nam približa prijazen du-hovnik. Bil je župnik iz *Lorenzo Marquez*, ki nas je v imenu presvetlega škofa iz Mosambika, ki se je ravno mudil v tem mestu, povabil na obed.

Presvetli vladika nas je sprejel kakor prijazen oče svoje sinove. Rekel je, da je zdaj zadovoljen, ker so konečno spolnjene goreče želje.

Lorenzo Marquez je moderno mesto z lepimi ulicami in krasnimi palačami. Električna po-cestna železnica jo veže v vseh smereh. To mesto je baje središče lepe prihodnosti.

Obiskali smo guvernerja, ki nas je sprejel z veliko uljudnostjo in nam je večkrat poudaril, kako potrebne so obrtne in rokodelske šole v njegovi pokrajini, zlasti v *Lorenzo Marquez*.

Obiskali smo tudi mestnega guvernerja, g. Bo-naventuro Ferdinanda d'Ameida, ki se je veselil, da prevzamejo salezijanci vodstvo rokodelskih in obrtnih šol v Mosambiku.

Toliko zadostuj. Vračamo se od presvetlega škofa in se pripravljamo na odhod.....

IV.

Konec vožnje.

V Mosambiku, dne 8. marca 1907.

Prečastiti g. don Rua!

Konečno smo po 36. dneh vožnje dosegli svoj cilj. Izvzemši grozno vročino, smem reči, da je bila vožnja vseskozi srečna, in iz srca se zahva-ljujemo Bogu.

Prišli smo v Mosambik včeraj. Že ob osmih zjutraj smo zagledali od daleč krasno luko. Raz-gled je zanimiv. Odlikujejo se posebno poslopje guvernerja, stolnica z visokim stolpom in razna poslopja nekdanjih trdnjav.

Otok, na katerem leži mesto *Mosambik*, je maj-hen; meri 6 km² in je oddaljen od afriške obali le 2 km. Prebivavcev je okrog 8000, večinoma Turki in Indijci, ki imajo v rokah vso trgovino. Belih ljudi je malo, večina le uradniki.

Generalni vikar nas je ljubeznivo sprejel. Pri njem ostanemo nekaj dni, dokler ne uredimo svojega zavoda. Videli smo ga že, in se nam zdi dovolj pripraven za naše namene. Mnogo dobrega bomo lahko storili, če tu povzdignemo obrtne šole. Ljubi Bog naj nam pomaga, in Vi, preč. gospod, izprosate to milost s svojimi molit-vami.

V.

Na delu.

V Mosambiku, dne 17. maja 1907.

Prečastiti gospod!

Že smo na delu. Dne 11. maja smo sprejeli vodstvo delavnic. Poslopje je bilo zidano l. 1888. t. j. leta, ko je umrl don Bosko, naš ljubljeni oče, in je sad tedanjega guvernerja Frančiška Marije da Cunha. Zavod je imel vsled državne podpore zlato dobo, ker je pa hiral z druge strani, ga je guverner izročil prelatu v Mosambiku.

Že od leta 1897. je tedanji prelat monsignor Anton Barroso, zdaj škof v Portu, neumorno deloval, da bi dobil tjakaj salezijance — po desetih letih se je pa njegovemu nasledniku spolnila goreča želja.

Poslopje, četudi ni bilo zidano ravno za zavod, je obširno in lično izdelano. Stoji prav na morski obali, in morski valovi od ene strani pluskajo vanj.

Sobane so velike in zračne, pa nimajo strojev in orodja. Težavno je tudi to, ker nimamo sabo-nikakega mojstra-tiskarja in knjigoveza, ki sta neobhodno potrebna. Treba bo misliti tudi na to, tembolj ker tukaj ni druge tiskarne in zato tudi mojstra ne moremo dobiti. Tudi telegrafska šola, preskrbljena z vsem orodjem, je nam na razpolago, pa nimamo mojstra-učitelja.

Zdaj imamo 65 notranjih gojencev, ki oprav-ljajo razna rokodelstva v hiši: kakih 20 kova-čev-mehanikov hodi vsak dan v mestni arsenal.

Večinoma so črnci: imajo pa do belih veliko spoštovanje. Gotovo pa se bo treba mnogo truditi... Storil bomo, kar bo v naši moči. Če nam pa ne pridejo na pomoč novi sobratje, nam ne bo mogoče izvršiti vsega, kar nameravamo. Končam to pismo, ker parnik, ki ga ima od-peljati, kmalu odpluje. V imenu sobratov Vam poljubim roko, proseč, da nas vse blagoslovite.

Vam

udani v Srcu J.

Duh. JANEZ BARILIARI.

Iz Vzhodnega Ecuadóra.

(Poročilo salezijanskega misijonarja predsedniku republike) (I).

1. julija, 1906.

Gospod!

Ker mi je znana Vaša želja po napredku, si štejem v čast, da Vam smem doposlati kratko poročilo o misijonih v *Mendezu* in *Gualaquizi*, ki so že nad 12 let v oskrbi salezijanske družbe.

Iz vzrokov, ki so tujcu morebiti nedoumni, se včasih lahko zgodi, da v mnogih krajih zanemarjajo dobiček, ki je vendar velikega pomena: in to po mojem mnenju lahko rečem o naselbini in o vzhodnih misijonih na jugu republike.

Tu se nahajajo najbogatejše in najbolj zdrave vzhodne pokrajine. Ne daleč od obljudenih središč, par dni hoda od najštevilnejših župnij, se začenjajo nedotaknjeni pragozdi, ki vabijo in odpirajo dostop stotinam in tisočim prebivavcem.

Podpirajo se tudi naselniki, obljubuje se pomoč družbi, ki naj bi jih podpirala; a se ne pomisli, da bi tudi domačini lahko obljudili vsaj del teh širnih zemljišč in, da bi bil njih poljedelski izvor lahko najbogatejši v celi ljudovladi. Skoro pred vrati bogastva umirajo gladu prebivavci gorskih planjav, katerim je odreklo nebo prepotrebno vodo. Z malim trudom in z nezatno svoto bi lahko v par letih preselili velik del teh nesrečnih v pokrajino, kjer bi v kratkem zamenjali revščino z bogastvom.

Da državi ne bo več potreba podpirati celih narodov, ki umirajo gladu, je prepotrebno v korist cele države, da se izpeljejo nove ceste, razširijo misijoni in podpira naseljevanje na na vzhodu. Vse to bi se v *Azuay-u* prav lahko zvršilo, ker je že sklenjena jako pripravna zveza med naselniškimi središči v *Gualaquizi* in širokim ozemljem okolu *Santiago*, ki bi zvezano z *Moreno* lahko tvorilo središče prometa proti amazonskem ozemlju.

Te izvenredne pokrajine, kjer še ne poznajo gobave boleznii, kjer raste v čudoviti množini kava, vanilija in najbolj različno sadje, kjer bi prostrane doline, kakor so one okoli *Santiaga*, *Mendez* in *Gualaquize* lahko zalagale z živežem milijone srečnih prebivavcev — te pokrajine so po mojem mnenju namenjene kakor nalašč, da razrešijo živežno vprašanje v tej ljudovladi.

Zdi se, da je južno prebivastvo teh pokrajin storilo, da vlada obrača vso svojo pozornost na

ozemlja manjše vrednosti: vsled tega najbrže ona ne dovoli nikake pomoči vzhodnim pokrajinam. Toda prava narodna korist zahteva, da vladni krogi delijo pomoč po potrebi in, da volijo med najboljšimi, kador ni mogoče ustreči vsem zahtevam.

Da so južno-vzhodne pokrajine, zvezane mej sabo z vsemi prometnimi sredstvi in oskrbljene s plovno zvezo med *Santiago* in *Morono*, med najboljšimi in najpripravnejšimi za naseljevanje, ni nobenega dvoma. Zadostuje opomniti le na bogastvo tal v poljedelskem in rudarskem oziru in pa na zdravo ozračje, in vsakdo lahko spozna, da se od *Macasa* pa do *Zamora* in *Chinchipa* hrani pravo bogastvo ecuadorske republike.

Misijon med divjaki *Jivaros*, katerega so že pred časom ustanovili misijonarji Jezusove družbe, vsled krvoločnosti divjih plemen, ki bivajo na obrežju *Santiaga* in *Zamora*, ni dosegel dosti uspeha; vsled Španske obsede in napadov Peruancev se je pa celo ponesrečil.

Bogata mesta *Valladolid*, *Sevilla*, *del Oro*, *Huamboya*, razdejana od divjakov, so dokaz, kako težko je zasesti te pokrajine.

Na tako obširnem ozemlju, izven vasi, ki je v oskrbi salezijanskega misijona, ni nobene druge vasi; le ob *Santijagu* stoji na gorovju borna „aldeja,” ki pa že pripada peruanski republiki.

Poročilo o misijonu v Gualaquizi.

Pred ustanovitvijo republike je deloval v *Gualaquizi* misijonar pater *Prieta*, po osvobojenju pa č. g. *Bernard Plaza*. Za vladanja *Garcie Morena* je vodil misijon častiti pater *L. Pozzi*, italijanski jezuit, ki je pa čez par let zapustil *Gualaquizo* zajedno z vojaško posadko, ki je predstavljala vlado. Tako je ostalo, dokler l. 1888. ni izročila sv. Stolica ostankov *Mendez* in *Gualaquize* salezijanski družbi, ki naj bi se v bodoče združili v apostolsko vikarstvo.

Ker je *Gualaquiza* središče misijona, ne bo odveč, če podam o njem nekaj bolj natančnih podatkov:

Astronomična lega Gualaquize: vzhodna dolžina I, 8'; širina 3,50',

Višina nad morjem 730 m;

Srednja toplota: 22½°

Meje vikarstva: na severu in vzhodu *Macas* in reka *Apatonoma*; na jugu reka *Zamora* in republika *Perú*; na zahodu *Loja* in *Cuenca*.

Statistika prebivavcev:

Števila divjakov v vikarstvu še niti približno nismo mogli spoznati. Še nikomur se ni posrečilo prodreti v notranjost pragozdov, kjer je brez dvoma največ domačinov. Vendar iz poizvedovanj na mojih dolgih in pogostih potovanjih in

1) Preveli smo iz ecuadorskih časopisov sledeče zanimivo poročilo, ki nam natančno pojasnuje stanje salezijanskih misijonov v *Gualaquizi*.

iz pripovedovanja napol omikanih divjakov povzamem naslednje številke:

V Gualaquizi ob rekah *Cuchipamba* in *Bom-boisā* 300 prebivavcev; — na bregovih *Zamore* in *Chuchumbleza* skupno s plemeni *Pachicosa*, *Zaraguru* in drugih 700 prebivavcev; v *Indauci* in ob reki *Calaglās* 80 prebivavcev; — v *Juganza* 60, v *Chupianza* 650, v drugih majhnih središčih 1500, v *Mendezu* in na bregovih *Santiago* 6500 prebivavcev. — Skupaj 9.730 divjakov.

Toda treba je vedeti, da vedni boji mej posameznimi plemeni in pa njih pohajkovanje, ki jih označuje kot jako nestalno prebivalstvo, spreminja vsak dan število.

Število belih, mešanih in indijanskih kristjanov v Gualaquizi je bilo do pred kratkim 500. V teh mesecih se jih je pa radi lakote, ki razsaja v Azuay-u, mnogo preselilo v vzhodne pokrajine.

Delovanje misijonarjev.

Ko so začeli delovati misijonarji v obsežnem vikarstvu, morali so radi pomanjkanja bivališč, denarnih sredstev in hrane mnogo trpeti. Toda sčasoma smo si z neumornim delom, s pomočjo vlade in radodarnih src vendar nekoliko opomogli. Pričeli smo poučevati divjake in jih navajati k delu in rednemu življenju. Kar nam požar uniči hišo in vse, kar je bilo v njej. Tako smo bili zopet osamljeni sredi divjih gozdov, brez strehe, brez obleke in hrane, vrh tega nam je pa prav v tem času tudi vlada odtegnila podporo.

Toda pogum nas ni zapustil in sklenili smo vztrajati na delu krščanske omike: preko neštivilnih težav smo si zopet malce opomogli. Tako smo v sreči kakor tudi v nesreči vztrajali do danes v težkem podjetju, ki se je zdelo vsled pomanjkanja zunanje pomoči in vsled težav, ki se nam vedno stavijo na poti, skoraj nemogoče.

Na raznih potovanjih sredi visokih gora, na večmesečnih pešhojah, otovorjen z najpotrebnejšimi stvarmi in odpirajoč si s trudom dohod v nedostopne kraje, med nevarnim pečevjem in na deročih rekah proučil sem pokrajine, doslej še nepoznane, ter oznanjeval božjo besedo. Večkrat sem se izgubil sredi gozdov, večkrat sem se znašel v nevarnosti, da umrjem gladu, večkrat je že zavihnel nad mojo glavo indijanec *sulico*, čutil sem že njegov nož na svojem vratu, toda dozdaj me je še vedno ščitila božja Previdnost in mi okrepila upanje do dobrega izida v podjetju, ki ga nam je izročil v oskrb don Bosko.

Misijonsko delovanje od l. 1893. nadalje (podatke prejšnjih let je uničil požar) je razvidno iz sledečega:

Kar se tiče stavb in drugih podjetij priobčim deloma podatke, ki sem jih že predložil navdušenemu ministru, gospodu Alojziju Martinezu,

ki mi pa vkljub svojemu domoljubju ni mogel odgovoriti.

Zgradili smo novo cerkev s tremi ladjami, visokim zvonikom in tremi zvonovi, ki je ena najlepših cerkva v celem vzhodnem Ecuadoru.

Sezidali smo obširen zavod z dvema nadstropjema za 100 gojencev in sličen zavod za 50 gojenk Hčeram Marije Pomočnice.

Ustanovili smo delavnice za mizarje, ključavničarje, črevljarje, krojače, klobučarje in knjigoveze, jih oskrbeli z mojstri, s stroji, z orodjem itd. — vse to zlastnimi pičlimi dohodki.

Oskrbujemo tudi redne šole za naselnike in *jivarose*, kjer se učijo verouka, znanstva in umetnosti; med dečki se goji tudi telovadba in vojaško vežbanje.

Vpeljali smo instrumentalno godbo, fotografski atelje in malo lekarno.

Tudi Hčere Marije Pomočnice imajo delavnice za krščanske deklice in divjakinje.

Misijon ima vodno žago, ki pa zdaj radi poškodb v vodovodu počiva, toda upamo, da kmalu zopet začne z delom. Imamo tudi poljedelsko šolo, v kateri se poučujejo razni sistemi za obdelovanje zemlje. Tudi se nam je posrečilo pridobivati izvrstno sol z izhlapevanjem slane vode, katere tukaj ne manjka. Tudi apno pripravljamo doma. Da odpremo pot trgovini, organizirali smo tedenski semenj, kojega obiskujejo *jivaros* in naseljenci.

K sklepu opozarjam še na dvoje cest (cesti namreč v najožjem pomenu, ker sta deloma le za pešce, deloma pa tudi za ježo), kateri smo zgradili na svoje stroške in bosta v veliko korist teh pokrajin.

V zadnjem času misijonarji pridno delujejo za zavod v Gualaquizi, kjer čimpreje odpremo majhno tiskarno in bolnišnico. Delujemo tudi na to, da kmalu sezidamo male misijonske cerkve in kapele med najštevilnejšimi divjimi plemeni. Ko to dokončamo, tedaj bomo začeli z oznanjevanjem sv. vere v obljudeni in bogati pokrajini *Mendeza*.

Moralne in tvarne zapreke.

Radi nepripravne zemljepisne leže nam ne manjka zaprek, ki se zoperstavljajo oznanjevanju sv. vere, toda še večje so moralne zapreke in pred vsem značaj divjih *Jivarosov*. Ti so hudobni, zviti, ošabni, sebični, pohlepni, maščevalni, ubijavci, nagnjeni k sovraštvu, sovražni vsaki postavi, ki mu omejuje nebrzdano svobodo, poživinjeni vsled najnižjih strasti. Pokristjanijo se za pol metra tkanine, prosijo deset do dvajsetkrat za sv. krst, vedno pripravljani, da ga prejmejo še ravno tolikrat; a precej potem hladnokronono zataje sv. vero, ki so jo sprejeli s hlinjenim navdušenjem; more grozovito so-

vražnike, zapuste ženo in si iščejo naklonjenosti in ljubezni drugih; za par šivank molijo in pojo hvalospeve Odrešeniku in z navidezno pobožnostjo kleče pred misijonarjem s sklenjenimi rokami in z očmi vprtimi v nebo, toda, ko so prejeli, kar so želeli, vrnejo se z zasmehovanjem in mrzlim cinizmom na staro pot osvete in grozovitosti.

Pri vojevanju s takim sovražnikom sta najboljši sredstvi: spoštovanje, ki se mu navdahne do misijonarjev in pa oblast, ki si jo je treba pridobiti nad njim; medtem se pa deluje na to, da se mlajši zarod vzgoji v omiki in kreposti. Istočasno pa bi bilo dobro, da bi se tu naselil del omikanega naroda, ki bi izkoreninil nezdravo barbarstvo iz najbogatejših pokrajin cele dežele.

Na ta način bi se veliko lažje omikali naši divjaki, zakraljeval bi napredek in krščanska prosveta, Ecuador pa bi lahko stavil nove številne naselbine, ki bi bile v prospeh ljudovladi; na ta način bi se pa tudi srečno rešilo naporno vprašanje o obuboževanju visoke andiške planote.

Delavnost in navdušenje salezijanskih misijonarjev je v prvi vrsti pripomoglo do izboljšanja ljudskih razmer v *Sigsigu* in *Gualaquizi*, kakor tudi k otvoritvi ceste med rodovitno pokrajino *Gualceo* in pokrajinami *Indanja*, *Junganza* in dr.

Gualaquiza in *Mendez*, kakor sem že omenil, zaslužita vsled zdravega podnebja, rodovitnosti zemlje in krasne lege ob Velikem morju in pa radi pripravnosti za ceste in železnice vso pozornost in prednost pred drugimi pokrajinami, kajti iz istih vzrokov so zdaj izpostavljene nebrzdani pohlepnosti divjakov.

Do danes smo zmagovali vedno naraščajoče stroške z darovi, ki smo jih izprosili in nabrali po mestih in vaseh in z osebjem, ki nam ga je pošiljal iz Italije don Mihael Rua, vrhovni predstojnik salezijanske družbe, kakor tudi s prispevki presvitlega škofa monsign. Costamagne, katerega ponižno predstavljam v tem dopisu.

Toda v sedanjih razmerah nam kljub vsej dobri volji in pogumu misijonarjev radi revščine in lakote med prebivavci ecuadorske visoke planote ni več mogoče vztrajati nadalje, ako nam v svetem in domoljubnem delu ne prihiti pomagat vlada. Pred meseci smo že morali prodati za slepo ceno našo *faciendó el Resario*, da smo mogli pokriti dolgove, ki so vsled draginje, ki vlada po deželi, neverjetno narastli.

Iz vseh navedenih vzrokov pred vsem priporočam v premislek, kar sem Vam sporočil o naših naporih in si dovoljujem prositi predsednika vlade prepotrebne pomoči za napredek misijonov in naselbin v *Gualaquizi*.

V zaključek predlagam dobrohotnosti g. predsednika naslednje prošnje, ki so prenujne, da bi jih ne uslišal in ki ne zahtevajo velikih denarnih žrtev.

1. Združitev plemen v *Zamori* z misijonom v *Mendezu* in *Gualaquizi* v slučaju, da čč. očetje ne nadaljujejo v dušnem pastirstvu teh plemen in pa tudi, ker nam pripravne prometne zveze na suhem in na vodi olajšujejo stik z indijanci *Pachicosa* in s preje imenovanimi.

2. Združitev vlade in oblasti v *Gualaquizi*, ki naj ima svoja sodišča v *Zamori* in *Mendezu*.

3. Poprava ceste od *Sigsiga* do *Gualaquize*, katere stroški bodo znašali vsaj 20.000 pesos.

4. Zgradba nove ceste od *Palmara* do *Mendez*.

5. Vzdrževanje vojaške posadke, ki bo branila naselbino pred dozdej še divjimi indijanci in se bavila z zgradbo novih cest.

6. Gmotna podpora salezijanskemu misijonu, ker le misijonarji znajo vplivati na divjake in krotiti njih divjo nprav; le misijonar more vzgojiti nov zarod in ga pripeljati k omiki in napredku.

7. Oprostitev užitninskega davka pri onih stvareh, ki so potrebne za napredek misijona in naselbin.

8. Oskrbe naj se misijonarjem neobhodno potrebna sredstva za napravo brzojava od *Gualaquize* do *Sigsiga* (dva dni pešhoda); če bi se pa visoki vladi zdelo boljše, da sama napravi, zapove naj okrajmin oblastem, da se one lotijo dela.

9. Zapove naj deželnim in okrajnim oblastem v vikarstvu in v okolici, da pomagajo misijonarjem v vseh onih stvareh, kjer jih potrebujejo.

10. Dovolj naj prost dostop v republiko salezijanskim misijonarjem in Hčeram Marije Pomčnice, ker skrajno potrebujemo novih delavcev pri vedno obilnejšem delu v prid pravega napredka in krščanske omike med vzhodnimi *Jivarosi*.

Kakšno svoto bo treba za vsa imenovana podjetja? S stotisoč zlati se bo lahko napravilo vse, če se svota razpolaga naprednim in požrtvovalnim domoljubom.

Končam v nadi, da Vaša ekscelenca, g. predsednik, usliši ponižno prošnjo z ozirom na veliko korist in prospeh ecuadorske ljudovlade. V prid njene omike in njenega napredka bodo z vsemi močmi pomagali s svojim vplivom, s svojim delovanjem in s svojo požrtvovalnostjo tudi don Boskovi salezijanski misijonarji.

Prejmite zagotovilo največjega spoštovanja....

Udani

Duhovnik FRANČIŠEK MATTANA
salezijanski misijonar.

Zločini pri nedoletnih in krščanska šola.

..... Delujejo, da bi odpravili iz šol duhovnika in z duhovnikom verski pouk, a pri tem ne pomislijo na žalostne posledice, ki izvirajo iz takih šol. Kdo so ti? Sovražniki domovine, sovražniki blagostanja.

Poglejmo druge narode, kjer so odpravili verski pouk.

« Sadove svobodne šole že vidimo v naši Italiji — je 8. januarja l. 1903. poročal list L'Italia Reale — socializem se širi, divji anarhizem se kaže v grozljivih zločinih ..... ».

Ko so prostozidarji v Bruselju prigovarjali ljudstvu, naj se zoperstavi novemu vpeljanju verskega pouka, so pošteni državljani odločno odgovorili: « Zakaj naj bi to storili? Krščanski nauk ne bo škodoval, pač pa koristil ». In prav v istem času beremo v Courier de Bruxelles:

« Kaj vidimo, da je obrodila nevtralna šola? Nemoralnost in hudodelstvo in to zlasti med nedoletno mladino: l. 1880. smo imeli 17.677 sodnijskih kazni, l. 1897. že 23.720, torej 8043 več ».

In še več: nevtralni pouk je vrinil med delavce ateizem in socializem tako, da je mogel Anséele reči, « da so bile nevtralne šole ribniki socializma ».

Kakor v Belgiji, tako se godi na Francoskem. Dognali so, da je med nedoletniki dvakrat toliko zločinov, kakor pri odraslih. V Parizu je nad polovico kaznjencev nedoletnih.

Francoski svobodomislec Fouillée je premišljeval grozen prizor in v Revue des deux Mondes izrazi misli, ki nas uče, kako koristen je verski pouk.

« V Parizu — tako on — najdemo med sto nedoletnimi kaznjenci komaj dva iz krščanskih šol.

« Med 100 mladoletniki v kaznilnici Roquette jih najdemo le 11 iz krščanskih in 89 iz svobodnih šol.

« Družine, ki so svoje otroke vzgojile resno, jih navadno pošiljajo v krščanske šole. Že to, da izberejo pouk, ki se jim dozdeva višji, že to kaže, da skrbijo za moralno življenje svojih otrok ..... ».

Tako francoski svobodomislec o krščanskih šolah. Zato previdnost, da tudi pri nas ne bodo starši prisiljeni objokovati hudih posledic, kakor jih objokujejo po drugih državah, da tudi pri nas ne bodo enkrat prisiljeni zopet prositi, da se jim vrne verski pouk, kakor prosi v Italiji nad 30 tisoč družin — toda za-
stoj.

v družbi, in ondi molijo po namenu sv. očeta, morejo zadobiti popoln odpustek:

Enkrat v mesecu in sicer:

1. Na dan, ki si ga sami izberejo.
2. Na dan vaje srečne smrti.
3. Kadar se udeleže salez. shoda.
4. Dne 24. v mesecu, če se udeleže službe božje zjutraj ali zvečer v salez. cerkvi ali kapeli.

Olpustki v mesecu septembru.

Popoln odpustek: Rojstvo Mar. Dev. (8 sept.) Povišanje sv. križa (14 sept.) Ime Marijino (15. sept.) Sedem žalosti Mar. Dev. (18 sept.) Sv. Mihael (29 sept.)

Nepopoln odpustek: Kvatrn teden, 18-20-21 septembra, odpustek 10 let in 10 kvadrangen.

Razun teh odpustkov postanejo deležni vseh odpustkov rimskih postaj, porcijunkule, Jeruzalema in sv. Jakoba v Komposteli vselej, kadar molijo 5 Očenašev, Češčenamarij in Čast bodi... za blagostanje krščanstva in Očenaš... Češčenamarijo... Čast bodi... po namenu sv. očeta.

Opomba.

Teh odpustkov se zamorejo udeležiti le oni, ki so vpisani med salezijanske sotrudnike in molijo vsak dan Očenaš... Češčenamarijo... Čast bodi... z vzdihom: *Sv. Frančišek Saleški, prosi za nas.*

Olajšave.

1. Bolniki ali okrevajoči salezijanski sotrudniki, ki brez težave ne morejo iti iz hiše, morejo zadobiti imenovane odpustke, ako doma molijo 5 Očenašev... Češčenamarij... Čast bodi.

2. Sotrudniki, ki žive v krajih, kjer ni salezijanske cerkve, se morejo udeležiti odpustkov, katere so rimski papeži dodelili salezijanskim cerkvam, ako obišejo lastno župno cerkev in storijo, kar je zaukazanega.

3. Sotrudniki, ki živé v semeniščih, zavodih in drugih družbah, ako izpolnijo pogoje, lahko zadobe v svoji kapelici vse odpustke, podeljene salezijanskim sotrudnikom in salezijanskim cerkvam.

Važno razjasnilo.

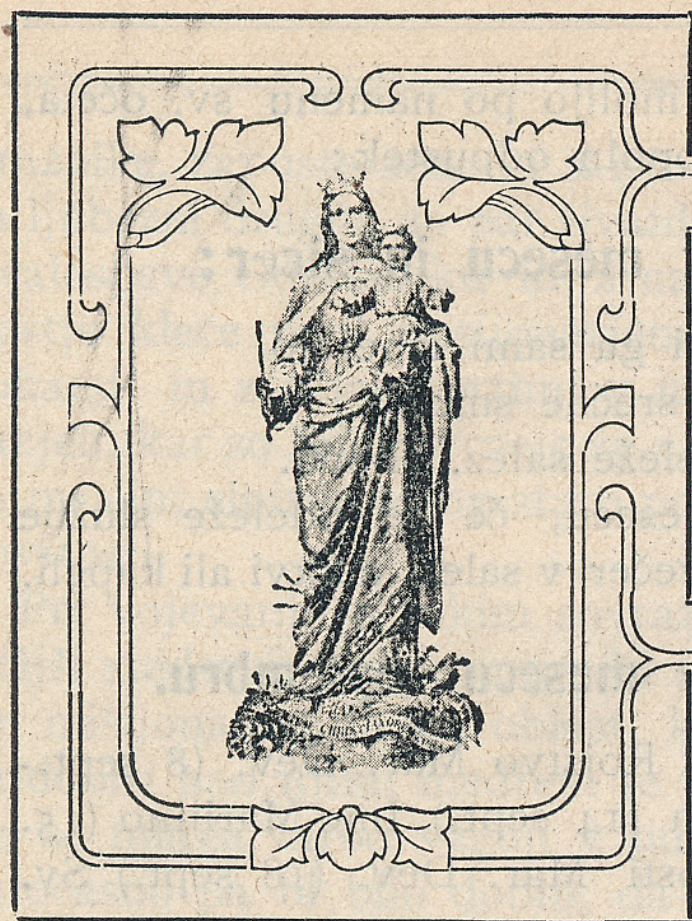
Za zadobitev popolnih odpustkov sta navadno predpisani spoved in sv. obhajilo. — Kdor je imel lepo navado spovedati se vsak teden, zadostil je s to spovedjo za vse odpustke, za katere je bila v istem tednu predpisana spoved. Sv. oče Pij X. pa je z dne. 14. februarja 1906. določil, da oni, ki pristopajo vsak dan k sv. obhajilu (in tudi tedaj, če ga enkrat ali dvakrat med tednom opuste), lahko zadobijo vse popolne odpustke tudi brez tedenske spovedi.

Odpustki salezijanskih sotrudnikov.

Salezijanski sotrudniki, ako opravijo spoved (1) in sv. obhajilo ter obišejo kako cerkev ali javno kapelo, oziroma lastno kapelo, če žive

(1) Glej „Važno razjasnilo.“

POBOŽNOST DO MARIJE, pomočnice kristjanov.

Prepričani smo, da nam v žalostnih položajih sedanjih časov ne preostajajo drugi pripomočki, kakor nebeški, in med temi mogočna priprošnja preblazene Device, ki je bila vsak čas Pomočnica kristjanov.

PIJ X.

Jezus sam proglasi Marijo pomočnico kristjanov.

Najlepši dokaz, da je Marija res pomočnica kristjanov, najdemo na gori Kalvariji. Medtem ko je Jezus umiral na križu, bila je pričujoča Marija, ki je z nepopisno krepostjo zmagovala naravno slabost. Zdelo se je, da Jezusu ni ostalo ničesar na zemlji, s čimer bi mogel še enkrat pokazati, da nas ljubi. Ljubezen njegova pa je našla dar, ki je imel zapreti zaklade darov.

Raz križ se ozre na ljubljeno mater, edini zaklad, ki mu je ostal še na zemlji.

— Žena-reče Jezus Mariji — glej tvoj sin —; potem reče učencu Janezu: — Glej tvoja mati. — Od tega trenutka jo je učenec vzel za svojo.

Sv. očetje vidijo v teh besedah tri velike resnice:

1. Da je sv. Janez v vsem in v imenu vseh naslednik Jezusov, kot sin Marijin.

2. Da je Marija odslej delovala za novega sina Janeza, kakor poprej za sina Jezusa.

3. Da je Jezus razumel v sv. Janezu ves človeški rod.

— Marija — pavi sv. Bernard iz Siene — nas je s svojim sodelovanjem pri odrešenju rodila na Kalvariji k življenju milosti; v tem trenutku je postala v resnici naša mati. —

Okoliščine, ki so spremljale slovesni trenutek, nam potrjujejo, kar smo povedali.

— Besede Jezusove — pravi P. Silbeira — so splošne in se ozirajo na splošno skrivnost, ki ne objame le enega bitja, marveč vse tiste ljudi, ki jih smemo imenovati učence Jezusove. Tako so Gospodove besede obširno in slovesno razjas-

nilo, da je Jezusova Mati postala mati vseh ljudi.

Jezus na križu ni bil le priprosta žrtev divjih Judov, marveč je bil vesoljni duhovnik, ki je deloval za rešenje vsega človeštva. Na isti način tedaj, kakor je klical odpuščenje tistim, ki so ga križali, ga je dosegel vsem grešnikom. In ker so rablji na gori Kalvariji predstavljali celo človeštvo, kakor pravi sv. Pavel, in dobri razbojnik vse prave spokornike, tako je predstavljal sv. Janez vse prave Jezusove učence, vse kristjane — celo sv. katol. cerkev. Marija pa, kakor pravi sv. Avguštin, je postala prava Eva, mati vseh živečih, ali, kakor pravi sv. Ambrož, mati vseh tistih, ki verujejo. Ko je pa postala na gori Kalvariji naša mati, ni prejela le imena pomočnice kristjanov, marveč tudi službo in dolžnost pomagati. Mi tedaj imamo sveto pravico, da se zatečemo v potrebah k Mariji; to pravico je posvetila beseda Jezusova.

Prav tako je tudi Marija razumela besede Jezusa Kristusa. Dobro je umela, da jo je Jezus storil mater in pomočnico kristjanov, to nam priča njeno obnašanje. Pisatelji njenega življenja nam pripovedujejo, kako goreče je vedno delovala za blagor sveta in za naraščaj sv. katoliške cerkve. Ona je vodila apostole in učence, jim dajala modre nasvete, opominjala jih je, jih navduševala in hrabrila. Iz apostolskih dejanj nam je znano, kako je zahajala h krščanskim skupščinam, ki so jih imeli kristjani v Jeruzalemu. Ko je šel Jezus v nebesa, Marija ga je sledila skupno z apostoli na Oljsko goro; ko je prišel sv. Duh nad apostole, bila je ona ž njimi.

Apostoli, učenci in vsi kristjani, ki so takrat živeli v Jeruzalemu, so se zatekali pogosto k Mariji in jo vpraševali sveta. Poznali so jo Pomočnico kristjanov.

MILOSTI

Za prejete milosti po priprošnji Marije, pomočnice kristjanov, se rahvaljujejo:

Sal. sotrudnica — za rešitev iz velike nevarnosti pri kupčijskih razmerah.

Tovarniška delavka iz Sostra — za pomoč v hudih dušnih bojih.

Rozalija Jesenko — za čudovito ozdravljenje svojega sina.

Polonica dr. Divjakova — Soproj je bil po krivem obdolžen. Bil je v nevarnosti, da izkubi službo in čast. Nikoogar ni bilo, da bi se bil zanj potegnil. Ostala je le še nebeška pomoč. In res, Pomočnica kristjanov je uslišala goreče prošnje in pomagala, medtem ko so vsi pričakovali poraza. Bodi hvala Pomočnici kristjanov!

Češčenje presv. Jezusovega Srca.

Besede Jezusove:

Kako, o hči, naj se veselim množice, ki se približa moji mizi, če duše, ki me prejmejo, niso popolnoma moje? Če je zame le majhen prostor v njihovih srcih, če prve njihove misli, prvi vzdih niso zame? Če prej kot mene in bolj kot mene ljubijo svet? Kako naj se veselim? Toda če pride duša k meni in se daruje popolnoma mojemu Srcu, če jaz lahko rečem, da je vsa njena ljubezen moja, vse njene misli moje, vse njene želje moje, če je ona res vsa moja, oh! tedaj se zadovolji moje Srce, veselje je brezmejno, kakor je brezmejna ljubezen, s katero te ljubim, o hči mojega Srca.

Prej tabernakljem:

Najrajši bi vedno ostala pri Tebi,
ločitev od Tebe, kak težka se zdi.

Ti bramba si moja, Ti ženin in radost.
pri Tebi ostati srce le želi.

Dovoli, da Tvojih se nog zdaj oklenem
in nikdar ne ločim odslej se odtod,
živim naj v ljubezni, v ljubezni umiram
pri Tebi naj Jezus, moj Bog in Gospod.

Češčenje presv. Jezusovega Srca med salezijanskimi sotrudniki in sotrudnicami v mesecu septembru.

(Prva številka pomeni skupino, — druga opravilo, — tretja dan, kdaj naj opravijo zadostilno sv. obhajilo. — Vsakdo naj si zapomni, pod katero skupino spada!)

1. 2, 30 — 2. 2, 16 — 3. 8, 16 — 4. 4, 13 —
5 n. 5, 13 — 6. 6, 16 — 7 n. 3, 15 — 8. 9, 19 —
9. 3, 11 — 10 n. 1, 22 — 11. 7, 22 — 12. 1, 3 —
13. 4, 11 — 14. 3, 24 — 15. 1, 19 — 16 n. 5, 29 —
17 n. 6, 8 — 18 n. 2, 15 — 19. 1, 3 —
20. 4, 1 — 21. 2, 3 — 22. 7, 9 — 23. 9, 18 —
24 n. 1, 15 — 25. 5, 5 — 26. 7, 17 —
27. 8, 8 — 28. 9, 4 — 29 n. 2, 12 — 30. 1, 22 —
31. 7, 18 — 32 n. 9, 29 — 33. 6, 25 — 34 n. 5, 15 —
35 n. 1, 8 — 36. 1, 17 — 37 n. 3, 16 —
38 n. 2, 29 — 39 n. 9, 15 — 40 n. 7, 29 —
41 n. 7, 8 — 42 n. 8, 1 — 43 n. 6, 13 —
44 n. 2, 15 — 45 n. 1, 29 — 46. 1, 29 — 47. 5, 30 —
48. 3, 18 — 49. 5, 30 — 50 n. 7, 8 — 51. 7, 19 —
52. 2, 1 — 53. 1, 9 — 54. 5, 2 — 55. 1, 4 —
56. 7, 9 — 57. 9, 17 — 58. 4, 25 — 59. 2, 27 —

Nove častivke in častivci.

60. 3, 17. — Martinčič Marjeta, Krančan Franciška, Bolte Antonija, Oven Marija, Kolozen Uršula, Kokalj Mar., Vindišer Franja, Lavrič Anton, Pečnik Josipina, Pečnik Marija, Jereb Marija, Kleper Ana, Stražnik Ana, Stupica Marija, Razinger Marija, Janc Ivana, Langus Ana, Janc Ana, Dobrin Ivana, Pavlin Marija, Turk Neža, Turk Marjeta, Messenger Anastazija, Leskovšek Neža, Požun Ana, Hladnik Mar., Medvevšek Neža, Pešec Antonija.

61. 5, 50 — Vehar Uršula, Stergar Mar., Lešnik Terezija, Krančan Jozefa, Pesjak Marija, Založnik Jera, Sušenc Marija, Ovčar, J., Ovčar Marjeta, Gravšnik Lena, Koser Pavlina, Koser Marjana, Špegu Marjeta, Špegu Ana, Tijavš Marija, Kričej Lena, Hrusej Katarina, Kos Mar., Vranc Mar., Koser Marija, Jernejč Franciška, Jernejčič Marija, Zadnik Franciška, Dreščak Terezija, Dreščak Anton, Medveš Ana, Medveš Marija, Medveš Jozefa, Medveš Miha, Hrast Marija.

62. n. 4. 8 — Šturn Marija, Bazina Roz., Faletič Roz., Faletič Uršula, Matelič Simon, Matelič Marija, Perat Franciška, Perat Rozalija, Perat Ivan, Perat Marija, Perat Antonija, Perat Jozefa, Perat Katar., Perat Janez, Šket Mar., Pišek Mar., Kazenšev Antonija, Dolenc Barbara.

NB. Za častivce in častivke presv. Srca, ki so vpisani v sal. z. zavodu na Rakovniku, se bere prvi petek v mesecu sv. maša pred izpostavljenim sv. R. T.

Ena ura miru.

(V obliki psalma)

....Prosil sem zanjo med viharjem svojega srca, ki zdihuje.

Svet mi je odgovoril z zaničljivim nasmehom... zaničevanje je bilo kruto!

Moj Bog.... sem klical med nepopismim zdihovanjem, moj Bog!.... in sem padel na kolena, kakor obupan.

Tajnosten mir v svetišču je šepetal skrivnost, medtem ko je moje oko zrlo čisti oltar.

misli: odmev ubranih zvonov in nežnega petja mi kakor daljna melodija šepeče na dušo,

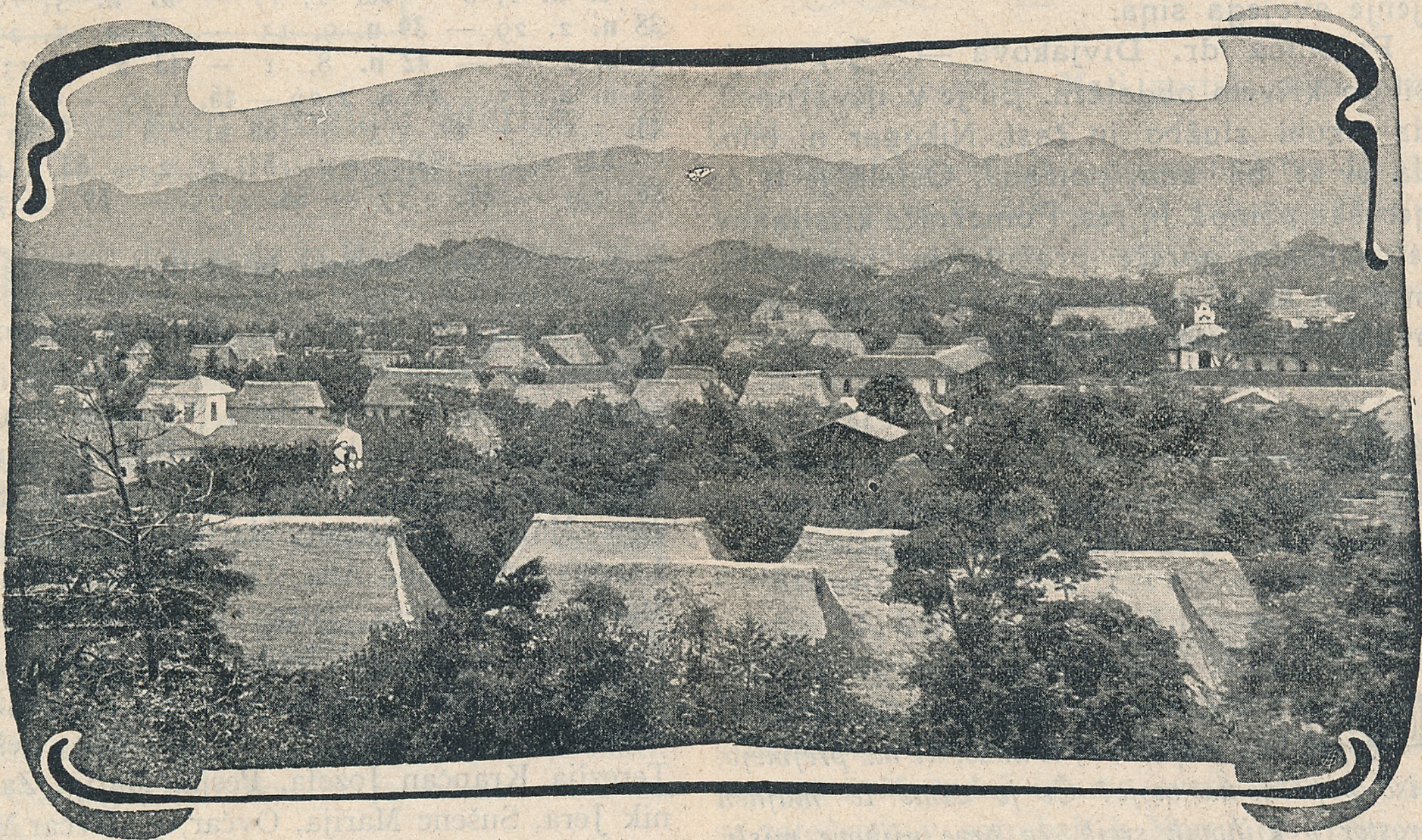
In ljudstvo, ki ploska pijano veselja, in pozdravlja v nepopisni sladkosti veliko Ženo.

Pastir se nasmehne in poje: *Veseli se Kraljica nebeška.... Aleluja... Aleluja*, in ovenča glavo z zlatom in biseri.

Grom, kakor sto bomb, me strese. Blodeč z zenico, tresočo se in mokro od solz, sem zazrl podobo Žalostne Matere (1).

.... Moj Bog! tudi Ti.... Brezmadežna, najbolj lepa.... tudi Ti si trpela?!....

Kdor je bolj ljubil, je bolj trpel... Tudi v bo-

Kolumbija — Agua de Dios.

Videl sem križ, ki se je veličastno vzdigal, in slovesen glas je odmeval pod starimi oboki: *Trpi!*

...Zunaj je bučal vihar in med okni je piskal počasno veter ter motil gorečo molitev.

Moj Bog, moj Bog! kakor ječi narava, tako ječi moje srce.....

Usmili se me, o Gospod!

Kakor piska veter, tako stiska srce žalost in se norčuje iz krute bolesti.

Še celo libanski ceder pade na zemljo, kakor velikan, premagan in utrujen.... in jaz, kje naj iščem pomoči?

Evo ognja, ki skuša zlato... evo valú, ki se razbije z velikim vršenjem, da se očisti.... zato Ti v grenki vodi žalosti umivaš mojo dušo.

....Da... žalostna kakor vsled smrti je moja duša; imej usmiljenje z mano, o neumrljivi Jehova!...

O tej slovesni uri, koliko spominov še.... koliko

gatem vencu je med diščimi nagli opletena žalostna krizantema.

...Žarek luči je osvetil zlata vratica svetega tabernaklja, in zdelo se je, da slišim: *Trpi in upaj! Upati?*

Kako so prijazni Tvoji tabernaklji, o Gospod... kakor vosek pri ognju se omehča duša, ki Tebe ljubi.

Da... naj se zbira vihar, naj se vzdigajo valovi, jaz se ne bom bal.

Kakor osamel ptič, ki cvička na strehi, bom prišel zjutraj in zvečer k Tebi, o Gospod.....

Nobeno srce ni Tebi prikito... Ti vidiš vsako solzo.

Kakor dišeči oblak kadila naj se vzdiga k Tebi moja molitev.... in le Ti, ki imaš besede življenja, govori moji duši o miru!

1) Na praznik žalostne Matere božje v F.

Hčere Marije Pomočnice.

MED ustanovami, katere je odločila božja Previdnost, da delujejo v prid človeštva, bila je tudi ustanova *Hčera Marije Pomočnice*, zapričeta po don Bosku v Mornesu v Piemontu l. 1882. — jako neznatna v svojem početku. Nihče ni pričakoval tako hitrega razvoja in tako čudovitih uspehov.

Ne sluteč, kako važno delo jim je bilo namenjeno, a pripravljene na vsako požrtvovanje, prevzele so prve *Hčere Marije Pomočnice* versko vzgojo vaških deklic. Tem so se kmalu pridružile še druge deklice iz bližnjih krajev. Spočetka je bil zavod preobširen, a kmalu je postal premajhen in radi vedno rastočih zvez z oddaljenimi kraji tudi nepripraven, ker daleč na okrog ni bilo železnice. Zato so se l. 1875. preselile v mesto Nizzo Monferrato v star samostan, ki se je pa tudi moral z leti razširiti: zdaj služi kot središče cele ustanove in je obenem jako cvetoč zavod, kjer mnogo deklic prejema verski, moralni, znanstveni in strokovni poduk—vse česar potrebuje v sedanjih dneh hči omikane krščanske rodbine.

Leta 1876. so se razširile po raznih krajih v Piemontu in Liguriji; l. 1877. so pa odprle prvi misijon v Uruguayu v južni Ameriki. Don Bosko sam je v pristanišču blagoslovil odhajajočo četico, ki je prva nesla luč sv. vere in omike daljnim, dotlej še divjim narodom.

Navdušene po gorečnosti svojega ustanovnika, ki jim je zagotavljal bogato žetev, so se vendar dobro zavedale, da jim manjka zadostnih moči: toda dela željne sto stopile pogumno na novo, še ne obdelano polje, ki jim ga je odkrila božja Previdnost, in v malo letih so dosegle velikih uspehov. Vsako leto se je množilo število zavodov in ne samo v Italiji, pač pa tudi po Francoskem, Španskem, v Belgiji, Afriki, Ameriki, Aziji in po Angleškem. Vsako leto so se nove in številnejše čete sester odpravljale na pomoč starejšim v daljne, ptuje kraje.

Iz prve misijonske hiše v Uruguayu (Južna

Amerika) so se razpustile tudi v ostale dežele, v Argentino, Severno in Južno Patagonijo, v Brazilijo, Mehiko, Chile, Perú, Kolumbijo, Ecuador in Paraguay. Povsod skrbje v prvi vrsti za dobro vzgojo deklic. Tudi omiko in vzgojo divjih indijank, kakor tudi skrb za nesrečne gobave so si vzele posebno k srcu.

Glavno torišče delavnosti in glavna naprava, ki ne manjka v nobenem zavodu salezijanskih sester, je pa gotovo nedeljsko zabavišče ali *praznični oratorij*. Tu zbirajo ob nedeljah in praznikih male deklice, da jih zabavajo in s tem obvarujejo slabih družčin. Tu si lahko dajo duška mladostnemu veselju in razposajenosti, obenem pa si pridobivajo onih kreposti, ki jim bodo dale moč, da tudi v poznejšem življenju odstranijo vsako nevarnost, ki bi pretila njihovi nedolžnosti. Kdor v tej novi napravi ne vidi čiste in vzvišene ljubezni, ki išče vseh času primernih sredstev, da ž njimi pomore nedolžni, a v vedni nevarnosti nahajajoči se mladini, ta bo morebiti sodil manj popolno to drugo don Boskovo napravo, ker vidi redovnico, kako se skoro izpozabi one resnosti, ki ji pristoja po stanu, ker jo morebiti vidi sredi glasnih, včasih celo porednih deklic, kjer ž njimi teka in se po cele ure ž njimi zabava. In vendar koliko premisleka in previdnosti, koliko ognja nesebične ljubezni je trebalo don Bosku, predno je našel mej tisočerimi to sredstvo, navidez neznatno, toda bogato nepričakovanih uspehov!... in z druge strani, koliko samozatajevanja in koliko poguma je trebalo navdihniti v boječa srca Marijinih Hčera, predno jih je bilo moč poslati požrtvovalne in močne, oborožene s krščanskim orožjem ponižnosti tja, kjer je trebalo braniti neizkušeno dekle pred zanjkami, ki so nastavljene njeni neizkušnosti!...

A don Bosku se je posrečilo tudi to in njemu vedo hvalo tisoči in tisoči deklic, ki so našle v Hčerah Marije Pomočnice dobre angele, da so jih ohranili in jih navdali k pobožnosti in

oni kreposti, ki je vedno čast in ponos krščanskih žena.

Praznični oratorij pa ni edino polje Marijinih hčera: vsaka naprava, ki jim daje stik z mladino ženskega spola, je njim dobro došla in se je z ljubeznijo oklenejo. *Molitev in delo* je njihovo geslo in zato vsaka Marijina hči, medtem ko moli, da se ohrani vedno na višku svojega poklica, dela neutrudno. Dela z razumom na znanstvenem polju, da se usposobi

Odlična oseba, ki načeljuje raznim človekoljubnim napravam v enem prvih laških mest, je pred kratkim pisala vrhovni prednici: „Iz lastne skušnje nam je znana umnost in neutrudna marljivost vaših sester, in to nas nagiba, da vam izročamo novo napravo v prepričanju, da nam z uspehom pomorete k dosegu dobrodelnega namena, ki je poklical napravo v življenje.“

Toda, čeprav slične izjave dokazujejo veliko

Naselbina presv. Jez. Srca (Brazilija) — Sestre Marije Pomočnice pri deklicah-indijankah.

za učiteljico na višjih in nižjih dekliških šolah; dela in se trudi na umetniškem polju, da zadosti potrebam vzgoje višjih slojev, dela v otroških vrtcih in sirotišnicah; dela v vzgojevalnih zavodih, v delavnicah in konviktih; dela v oskrbovanju gorskih naselbin: povsod je nežna pomočnica tisoč mladenkam, ki jo ljubijo in spoštujejo kot vodnico svojih neizkušenih let.

Ni mogoče v tako kratkih potezih orisati vedno rastočega napredka teh naprav. Mnogo je pripomogla k lepemu razvitju naklonjenost cerkvene in svetne oblasti in radodarnost dobrotnikov; pogum so jim pa tudi dajale vedno številnejše prošnje in vabila za ustanovitev novih zavodov v Italiji in drugodi.

korist, ki donašajo naprave salezijank, verčar svojih uspehov ne pripisujejo sebi: — tolik uspeh je naravna posledica one velike ljubezni, ki jo je don Bosko navdihnil svojim ustanovam. On je hotel, da se porabijo vsa sredstva, ki morejo služiti vzvišenemu namenu mladinske vzgoje. Skušnja uči, da je dobro volil: kajti komaj dojde par sester v kako mesto ali vas, že so si pridobile vse zaupanje dekliških src; brez razlike stanu in starosti hitijo k sestram, gnane od privlačne sile, katere si ne znajo razlagati, ki pa jih navaja, da vzljubijo dom sester, kot svoj rodni krov. Tu se brez vsakih težav lahko vadijo v bogoljubnem življenju in si lepšajo dušo z onimi čednostmi, katerih niso nikdar poznale ali pa so jih morebiti že pozabile.

Naprave izven Italije v letu 1906.

Hčere Marije Pomočnice imajo do danes izven Italije, naslednje naprave:

I. V Evropi:

—V Brigi v Švici;

—V Liegi, Lippelov, Maltebrugge—Gand in Tournay v Belgiji;

—V Chertsey, Farnborough in Londonu na Angleškem;

—V Elzija, Jerez de la Frontera, Sivilji (2 zavoda), Valverde, Huelva, Barceloni, Sarriá (2 zavoda), Salamanki in Valencii na Španskem.

II. V Aziji:

—V Bejgemau, Betlehemu in Jeruzalemu.

III. V Ameriki:

—V Bahia Blanca, Bernal, Brinkmann, Buenos Aires (5 zavodov), La Plata, Mendoza, Moron, Rodeo del Medio, Rozario, San Isidoro, San Nicolas, Uribelarrea, v Argentini.

—V Araras, Batataes, Cochoeira do Campo, Corumbá, Coxipò do Ponte, Cuyabà, Guarantigueta (2 zavoda), Loreni (2 zavoda), Ouro Preto, Ponte Nova (2 zavoda), Ribeirão Preto, Iparangi v Braziliji.

—V Iquique, Melipilli, Santiago (2 zavoda) in Falca v Chile.

—V Bogota (3 zavode), Rosa, Medellin in Soacha v Kolumbiji.

—V Cuenca v Ecuadoru.

—V Mehiki, Monterey, Morelia (2 zavoda) in Puebli (2 zavoda) v Mehiki.

—V Asuncion in Villa Concepcion v Paraguay.

—V Callao, Cuzco in Limi Breña v Peru.

—V San Salvador in s. Tecla v Republiki S. Salvador.

—V Atahualpa, Canelones, La Paz, Las Piedras, Montevideo, Paysandú in Villa Colon (2 zavoda) v Uruguay.

Posebne pozornosti so vredne sledeče naprave:

—V Carmen de Patagones, Conesa, Fortin Mercedes, General Acha, Junin de los Andes, Pringles, Roca, Viedmi v Severni Patagoniji.

—V Rawsonu v Osrednji Patagoniji.

—V Cabo Peña, Dawson (2 zavoda), Puntarenas (2 zavoda), Rio Gallegos, Rio S. Crus v Južni Patagoniji in na Ognjeni zemlji.

—V Barreiro in Rio das Garças med divjaki Coroados v Matto Grossu.

—V Gualaquizi med divjaki Jivaros v Ecuadoru.

—V Contratacion med gobavci v Kolumbiji.

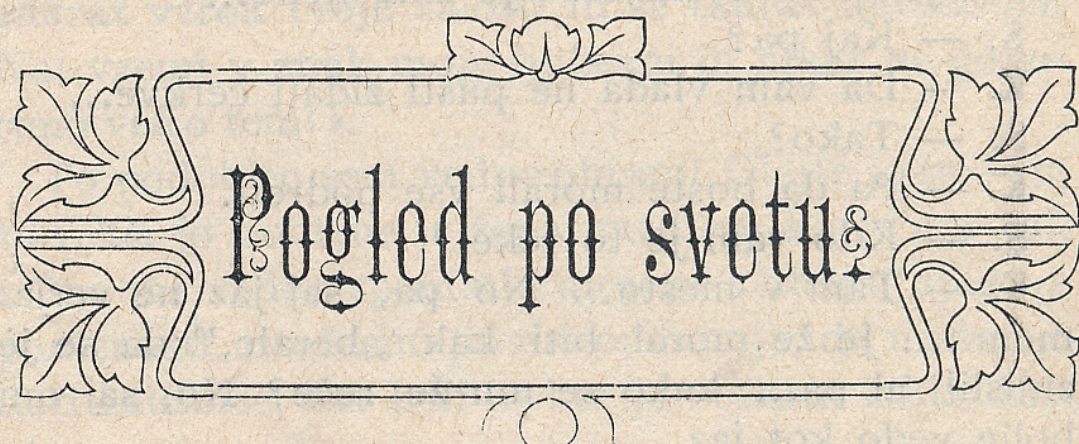
Od teh naprav je:

Zavodov	48	z notranjimi gojenkami	4.500
Učiteljišč	5		
Zunanjih šol	57	učenk	11.720
Meščanskih šol	7	učenk	1.800
Obrtnih šol	6	učenk	1.460
Delavnic	63	vajenk	5.700
Otroških vrtcev	9	otrok	1.120
Sirotišnic	8	sirot	500
Prazničnih orat.	75	vpisanih deklic 32 tisoč — obisku.	29.450
Misijonskih hiš	7	skupno z Indijanci	950
Bolnišnic	5	letnih bolnikov	2.300
Lazaretov	1	gobavih	259

To je obris onega polja, katerega obdelujejo salezijanke zunaj Italije.

Iz teh podatkov lahko razvidimo, da je bil don Bosko apostol mladine tudi pri ženskem spolu; in beseda sv. Očeta Pija IX., ki ga je bodril, da stori za deklice isto, kar je že storil za dečke, bila je navdihnjena beseda, ki je rodila že mnogo dobrega v prid človeštva.

„Na besedo Vaše svetosti bom vrgel mrežo,“ je odgovoril don Bosko sv. Očetu in poln vere in ljubezni ni dvomil niti za trenutek o uspehu.

LJUBLJANA. — Koncem meseca maja je obiskal salezijanski zavod prev. gospod monsignor Nakič, škof iz Spljeta. Prišel je, da bi salezijanci sprejeli vodstvo zavoda. Goreči škof že več let pričakuje salezijancev, a vsled pomanjkanja osebja doslej ni bilo mogoče ustreči njegovi želji. Bog dal, da bi mogli kmalu!

Dne 16. junija so imele salezijanske sotrudnice v Ljubljani svojo mesečno konferenco. Govornik je opisoval, kakšne čednosti morajo krasiti salezijansko sotrudnico.

Dne 22. junija je obhajal salezijanski zavod imendan č. g. ravnatelja. Zjutraj o pol osmih je daroval

sv. mašo č. g. dr. J. Janežič. Med sv. mašo je sedem gojencev pristopilo prvič h Gospodovi mizi. Ob desetih je bila slovesna sv. maša, popoldne o petih pa slavnostna akademija, katere se je udeležilo lepo število sotrudnikov in sotrudnic. Pri akademiji so sodelovale salez. sotrudnice-pevke in prav dobro izvršile svojo nalogo. Tudi gojenci so pokazali v petju in deklamovanju, da jim je zavod mnogo koristil. Kaj več o tem v prihodnji številki. — Po akademiji je bil govor v kapelici, nato blagoslov z Najsvetejšim.

TURIN — Dne 18. maja so blagoslobili v sve-tišču Marije, pomočnice kristjanov, nove veličastne orgle. Slavnosti so se udeležili slavni laški umetniki: U. Matthey, Janez Pagella, vitez Remondi, vitez Sersano, vitez Sincero, vitez Dogliani in Henrik Scarzanella.

PARMA — V prazničnem oratoriju v Parmi so ustanovili športivno društvo « Victoria. » Č. g. dr. M. Ottonello, ravnatelj zavoda, je mladim telovad-cem v navzočnosti mnogoštevilnega ljudstva raz-ložil koristi fizične vzgoje, kako vpliva ta vzgoja na duševne zmožnosti in stori mladeniče močne in hrabre v moralnih borbah.

Zakaj? - Zato...

Kmet — (Na Dolenjski cesti) — Oni so pa gotovo z Rakovnika...

Salez. — Da, očka. Kaj pa lepega?

K. — Oh no, tolikrat sem že mislil... no pa, saj ne verjamem ne; najbrže je izmišljeno...

S. — Kaj pa?

K. — Da vam vlada ne pusti zidati cerkve...

S. — Tako?

K. — Pa da boste morali vse podreti.

S. — Kdo vam je to rekel?

K. — Tam v mestu... No pa, saj jaz ne verja-mem..... Je že moral biti kak „beralc,” da se je zmislil, al pa... kako se mu že reče? No, saj oni bolje vedo kot jaz...

S. — Ne vem, kaj mislite.

K. — Kako se že reče?... Aha, že vem, „scjalc.”

S. — Socijalist morda?

K. — Da, da, imajo prav, „cjalist,” cjalist... Oh vendar, včasih tega kar nič ni bilo.

S. — Kajne, so bili boljši časi?

K. — Oh, gospod: vse drugači..... še besede ni bilo o teh „cialjstih”... Ne vem, kaj bo, če bo šlo tako naprej...

S. — Torej vi ste tako slišali?

K. — Tako, tako..... Saj ne verjamem ne, slišal sem pa... Na jasnem pa le nisem, zakaj nič ne zi-dajo. Pa vendar ne bo res?

S. — Da nam vlada brani?

K. — Da ne pusti naprej zidati...

S. — Nič res, očka... Denarja manjka, denarja... ta ne pusti, ta.

K. — No, glejte no, prav tako, kakor sem jaz mislil..... Denar, denar..... o tega pa vem, da vam manjka.

S. — Je treba počakati, da se spet kaj nabere.

K. — Imajo prav... oh, to bo še treba, predno bo pod etreho.

S. — Stotisočo.

K. — Stotisoč? — Jejmene, kje jih pa vendar boste?.., Kron, kajne?

S. — Kron.

K. — To bo 50 tavžent goldinarjev... Veste, jaz se še bolj zastopim na staro... Te-le krone, pa ti

Bolnik gobavec v Agua de Dios.

vinarji me samo motijo—je vse bolj na polovico. Včasih smo vse drugači šteli.

S. — Tako, očka, tako. E, Bog bo že pomagal.

K. — Seveda bo... Vejo gospod, saj nekaj ljudi je še vseeno dobrih. Vse bo prišlo, počasi seveda, pa prišlo bo... Saj sem že jaz tudi nekaj dal... eno krono... no pa, če Bog dá, bom že še kaj...

S. — Bog vam bo vse poplačal.

K. — Sem rekel: — Zdaj daj, dokler si živ, po smrti se tako ne more dosti storiti!

S. — Tako je prav... zdaj je čas, dokler smo na zemlji.

K. — No, to me pa prav veseli, da so oni ravno takega mnenja... Kaj pa tam gori?... Al' bodo vrt podrli?

S. — Zavod bomo zidali.

K. — A, zato kopljejo... No, zdaj šele razumem. Pa bodo že kar letos začeli?

S. — Ne kaže drugači.

K. — „Klošter,” al' ne?

S. — Ne, ne; zavod.

K. — O že razumem... šole, take šole...

S. — Šole za dečke.

K. — No, to bo pa nekaj. Za kakšne pa?

S. — Vse vrste bomo jemali; največ pa tiste, ki potrebujejo večje skrbi.

K. — Poglejte no, da bodo take jemali..... Prav veseli me, da to vem...

S. — Zdaj pa z Bogom, očka... me prav veseli, da vas poznam.

K. — Oh, pa mene... Pa oprostite naj, da sem kar tako po domače... saj vedo, da nisem študiral..... brati znam, pa še to le z naočniki... ker sem že star... vedo, jih bom že osem deset...

S. — To je pa že nekaj.

K. — Še tri mesece... o božiču, ravno 26. decembra, pa sem jih osemdeset.

S. — Me veseli, in ste še tako močni.

K. — E, kaj bom močen pri teh letih. Umreti bo treba, pa kmalu.

S. — Bog vam daj še dolgo življenje... Z Bogom, očka.

K. — No, z Bogom, no..... Pa nikar naj kaj ne zamerijo!

RAZLIČNO

ZAUŠNICA.

(Črtica).

Zaušnica provzroči lahko dvoboj..... Jehata! Zaušnica pa o pravem času lahko ubrani marsikako zlo. Če bi n. pr. čvrst korenjak dal močno zaušnico gotovim osebam, ko iz ošabnosti podpisujejo vojskene pogodbe, bi ne šteli toliko človeških žrtev. Ali ni res?

Imamo fizične in moralne zaušnice, pa ne mislim meriti anatomske, katera je bolj ali manj gorka: zaušnica je vedno zaušnica, in boli tistega, ki jo dobi..... in včasih tudi tistega, ki jo dá.

Poznam učenca, ki je osem dni nosil oteklo lice vsled zaušnice; poznam učiteljčka, ki je nosil cel teden roko na robcu..... Veste zakaj? Mesto da bi udaril po mehkem licu majhnega dečka, ki se je znal, kakor navadno vsi razgrajči, hitro umakniti ne preveč prijetnemu poljubu, je z vso silo udaril ob klop.

Se hočete ubraniti taki nevarnosti ali tej podobni? Nikar ne bodite radodarni z zaušnicami! Se hočete obvarovati sovraštva? Nikar ne poniževajte drugih!

— E! E! E!

— Razumem, a razumite tudi vi, da je minul tisti čas, ko se je učilo: *šiba novo mašo poje*. Če že morate ravno dati zaušnice, dajte rajši moralne.....

— Namreč poniževanje. Vaše besede so si popolnoma v nasprotju.

— Nič ne: poniževanje, da, a o pravem času in v pravi meri in to s čutstvom pomilovanja in z izra-

zom sožalja, ne pa iz jeze, iz nasprotstva, z namenom ponižati. Poslušajte.

Pred nekaj dnevi sem bil med dragimi prijatelji, in beseda je padla na nekega naših učiteljev, ki je pred kratkim umrl. Bog mu daj mir! Nekateri so hvalili njegovo znanje, drugi njegovo pobožnost, tretji njegovo skrb, medtem pa je nekdo pristavil. « Jaz se spominjam gorke zaušnice ».

— « O, kako vendar? ».

— « Bili smo tam v oni šoli nekega tistih dni, ko se navadno spremeni vreme iz ž njim tudi mi. Učitelj, potem ko nas je večkrat opomnil, nakrat razjarjen, *pa!* *pa!* mi dá dve zaušnici tako pošteno, da sem poljubil knjigo in mi je dve uri šumelo po ušesih. Komaj mi je dal, že se je kesal in jaz sem opazil.

Po šoli se mu približam in: « Gospod učitelj, dovolite eno besedo? » On, ki je želel bolj kot jaz, da se sprijazni z mano, me ljubeznivo sprejme in reče: « Le govori, dragec! »

— « Oprostite, gospod, vi ste udarili mene, a jaz nisem vznemirjal ». In je bilo res.

Učitelj, jaz sem ga gledal izpod oči, je spreminjal barvo, zdelo se je, da se trese, in skoraj sem se začel tudi jaz tresti. Kar me prime za roko: « Imaš prav — je rekel — sem zagrešil in te prosim odpuščanja in sicer dvakrat: ker sem te udaril, kar ni prav, in udaril krivično. Kaj hočeš? Ušlo mi je. »

Ko sem slišal, da me učitelj prosi odpuščanja, nisem vedel več, kje da stojim; začel sem se kisati in jokati. In učitelj je tolažil, češ da ni storil nalašč, da mu je ušlo, da me je že prosil odpuščanja, da me zdaj še bolj ljubi..... kar me je še bolj ganilo in sililo k jokju. Bil je ginljiv prizor.

Konečno mi dá lepo podobico: « Na! vzemi za spomin in misli, da ti je tvoj učitelj storil že mnogo dobrega in je še pripravljen..... da je bil učitelj le enkrat vzrok tvoje žalosti in še takrat nevedoma. Na! vzemi v znak moje ljubezni in nikar ne govorimo več o tem! ».

To podobico sem vedno ohranil. Glejte jo tu — in to rekši jo potegne iz žepa, medtem ko je govoril: « Ona me vedno spominja mojega učitelja, njegove ponižnosti, istočasno pa me opominja, da ne smem dati zaušnice, ker boli in ker je večkrat lahko krivična ».

*
* *

Vsi so bili veseli in marsikdo je pristavil: « Če nas je kdaj slučajno premagala jeza, ne sramujmo se pripoznati svoje pomote in prositi odpuščanja male prijatelje. To jim bo zamorilo slab vtis in jih vedno bolj družilo z nami v ljubezni.

Mislim, da ta naš prijatelj ni mislil govoriti le o fizičnih zaušnicah, marveč tudi o moralnih; če ne, naj pa vsaj namen te pripovedi sega tje kaj. Je prav tako ?

Prijatelj otrok.

ŽIVLJENJE SAVIA DOMINIKA,

salezijanskega gojenca v Turinu.

XXIII. Slovo od tovarišev.

Dredno je Dominik odšel iz zavoda, je opravil skupno s svojimi tovariši vajo srečne smrti s tako pobožnostjo, da mi je nemogoče povedati. Bil je pri spovedi in pri svetem obhajilu. « To vajo moram dobro opraviti, ker upam, da je zadnja » — tako je rekel Dominik svojim tovarišem. Kar je rekel, je v resnici tudi storil.

Ko je pospravljajal svoje stvari, je vse tako položil v zaboj, kot da se jih nima nikoli več dotakniti. Pozdravil je osebno vsakega tovariša. Temu je dal kak dober svet, drugega je prosil, naj se poboljša, tretjega je bodril k stanovitnosti v dobrem. Enemu je še dolgoval dva solda, zato ga pokliče in mu reče: « Poravnajva najine račune, da ne bom imel sitnosti, ko bom dajal račun od vseh svojih del Bogu ».

Govoril je s tovariši « družbe čistega spočetja » in jih omominjal, naj zvesto vztrajajo v obljubah, ki so jih storili Mariji Devici, naj vanjo vedno trdno zaupajo. Svojemu predniku je pred odhodom rekel: « Ker nočete torej mojih kosti, jih moram nesti v Mondonio. Nadlegoval bi vas le malo časa in potem bi bilo vsega konec. Kadar pojedete v Rim, spomnite se naročil za Angleško. Molite zame — na svidenje v nebesih! »

Ko je prišel do glavnih vrat, se je obrnil k tovarišem ter jih nagovoril: « Z Bogom, dragi tovariši! Z Bogom, molite zame.... » in ni mogel nadaljevati.

Bil je že zunaj na dvorišču, kar se povrne k meni in mi reče: « Gospod, dajte mi kako darilo, da ga ohranim v vaš spomin ».

— « Kako darilo hočeš? Ali želiš kako knjigo? »

— « Ne, kaj boljšega bi rad ».

— « Ali hočeš denarja za pot? »

— « Da, ravno denarja hočem, denarja za pot v večnost. Dobili ste on papeža popolne odpustke za zadnjo uro. Vpišite me med one, ki se jih morejo udeležiti ».

— « Prav rad te vpišem med to število ».

Vsled ginjenja ni mogel več govoriti. Zadnjič se je poslovil od oratorija, kjer je prebil tri leta v veliko spodbudo svojim tovarišem, ki so žalostni gledali za njim. Vsi smo bili presenečeni, ko smo

videli take nenavadne pozdrave. Mislili smo, da se bo povrnil, toda ni ga bilo več. Bog ga je poklical k sebi v cvetočih letih, da ga je rešil nevarnosti, ki prete tudi najnedolžnejšim dušam, dokler bivajo na tem svetu.

XXIV. Pripravljanje na smrt.

Odšel je Dominik iz Turina prvega marca, ob dveh popoldne. Vožnja je bila dobra; brez dvojbe je tudi tovarišija domačih in sprememba zraka ugodno nanj vplivala, ker vse je kazalo, da se je bolezen obrnila na bolje. Skozi štiri dni sploh ni čutil nikake bolečine. Ker je pa kašelje nadaljeval, je vaški zdravnik preiskal Dominika. Videl je, da je bolezen mnogo hujša nego je kazalo na zunanje, zato je zaukazal, da mora deček ostati v postelji.

Treba je bilo tudi odpreti mu žilo. Zdravnik, misleč, da se bo Dominik vstrašil, ko bo zagledal kri, je rekel, da daj obrne drugam obraz; toda mladenič mu je smehljaje odgovoril: « Kaj je vendar mala rana v primeri z žebli, s katerimi so prebodli roke in noge našemu Zveličarju? » Nato je popolnoma miren, brez znamenja razburjenosti ali strahu, gledal kri, ki mu je curljala iz žile.

Po končani operaciji je zdravnik zagotovil, da se bo bolezen obrnila na bolje; istega mnenja so bili tudi sorodniki, le Dominiku se je zdelo nasprotno. Zato je poklical k sebi očeta in mu rekel: « Oče, dobro bi bilo, ako se pošvetujemo tudi z nebeškim zdravnikom. Jaz bi se rad spovedal in prejel sv. obhajilo za popotnico ».

Starši, videč, da še ni nobene nevarnosti, so neradi čuli to prošnjo, vendar so mu privolili. Poklicali so gospoda župnika, ki je nemudoma prišel. Spovedal je Dominika in na njegovo veliko željo mu je prinesel tudi sv. popotnico, čeprav tudi on ni opazil nevarnosti.

Vsak si lahko misli, s kako zbranostjo, s kako gorečnostjo je Dominik opravil to zadnje obhajilo! Ponovil je obljube, katere je storil, ko se je prvič približal Gospodovi mizi. Večkrat je vzdihnil: « Jezus, Marija, vama izročam svojo dušo, stojta

mi na strani v teh zadnjih trenutkih; ponovim vama svojo obljubo « raje umreti nego grešiti ».

Ko je končal zahvalo po sv. obhajilu, je popolnoma miren rekel: « Sedaj sem zadovoljen; res je, da moram napraviti dolgo pot v večnost, pa v družbi Jesusovi in Marijini se mi ni bati ničesar. Povejte, povejte vsem: kdor ima Jezusa prijatelja in tovariša, se ne boji nobenega zla, niti smrti ».

Dominik je potrpežljivo prenašal svoje nadloge; bil je ves vdan v božjo voljo, zato je mirno pričakoval smrti.

hočeš podeliti, naj izbriše iz moje duše vse moje grehe. Moje telo in moja dušo naj posveti zasluženje tvojega trpljenja ».

Bilo je 9. marca, četrti dan njegove bolezn, zadnji dan njegovega življenja.

XXV. Zadnji trenotki. — Dominikova smrt.

Smrtni človek pobira sad svojih del. Kdor je v življenju delal dobro, bo v onem trenutku srečen in miren; kdor je pa delal slabo, bo tedaj čutil

Telovadno društvo *Fert* v salezijanskem zavodu v Faenzi (Italija).

Čez štiri dni, odkar je ležal bolan, je zdravnik vesel naznanil staršem: « Zahvalimo Boga, ker bolezen je premagana; mladenič bo kmalu popolnoma okreval ». — Starše je novica zelo razveselila. Dominik se je pa začel smejati ter je rekel: « Svet je premagan: treba je le, da se dobro pripravljen prikazem pred božjega Sodnika ».

Ko je zdravnik odšel, je Dominik prosil za sv. poslednje olje. Tudi v tem so ga starši zadovoljili, čeravno ni gospod župnik, ni oni niso opazili pri njem nikake nevarnosti. Veselost, ki je sevala na Dominikovem obrazu, jih je vedno bolj potrjevala v prepričanju, da bo njih ljubljene sin kmalu ozdravel.

Predno so mu podelili sv. poslednje olje, je Dominik zmolil sledečo molitvico: « Moj Bog, odpusti mi moje grehe. Jaz te ljubim in te hočem večno ljubiti. Zakrament, ki mi ga v svoji dobrohotnosti

moč svoje vesti. Pripeti se pa le, da se boje tega zadnjega trenutka tudi oni, ki so vedno sveto živeli. Bog dovoli to v svoji modrosti, da očisti one duše malih pregreškov in jih tako bogateje obdari v nebesih. Pri Dominiku ni bilo tako. Mislil, da mu je Bog hotel v tem trenutku poplačati njegovo živo vero, njegove molitve, stroge pokore in trpljenja.

Mirno je Dominik čakal smrti: nič razburjenja ni bilo pri njem opaziti. Kdor ga je slišal govoriti, kdor je videl njegov angelski obraz, bi rekel, da počiva; veselost njegovega obraza, živi pogledi, popolna samozavest, vse je bilo nenavadno: nihče ni mislil, da je Dominik v zadnjih trenutkih.

Eno uro pred smrtjo je bil pri njem gospod župnik. Dominik ga je prosil, naj mu da kaj za spomin, da ga bo tolažilo v smrtnem boju. Gospod župnik mu reče: „Spominjaj se trpljenja Jezusa

Kristusa ». Nato Dominik: « Trpljenje našega Gospoda Jesusa Kristusa bodi vedno v mislih, v ustih, v srcu. Jezus, Marija, Jožef, stojte mi na strani v smrtnem boju — Jezus, Marija, Jožef, naj združen z vami, mirno zdihnem dušo svojo. » Potem je nekoliko zaspal. Čez pol ure se je zbudil in prosil očeta, naj moli naprej iz molitvenih bukvic molitve za srečno smrt.

Mati se zjoka, zbeži iz sobe; očetu ni bilo mogoče govoriti. Le s težavo je molil molitve: Dominik je pa pri vsakem odstavku zbrano in razločno odgovarjal: « Usmiljeni Jezus, usmili se me. » Ko je oče bral besede: « Kadar se moja duša prikaže pred tvoje obličje in bo videla bliščobo tvojega veličanstva, ne zavrzi je izpred sebe, temveč sprejmi jo v svoje naročje, da bom vekomaj prepeval tvojo slavo », je Dominik rekel: „Da, ravno to želim.“

Zopet je nekoliko navidezno zadremal. Kar nakrat se prebudi ter glasno zakliče: „Z Bogom, ljubi oče, z Bogom..... kako lepe reči jaz gledam..... s klenjenima rokama na prsih v podobi križa, je brez najmanjše bolečine zdihnul svojo dušo....“

Idi, verna duša, k svojemu Stvarniku! Nebo ti je odprto, angeli in svetniki te pričakujejo: Jezus, katerega si v življenju tako ljubil, te vabi: « Pridi, dobri in zvesti služabnik, pridi — bojeval si se hrabro, zadobil si zmago, zato pridi in prejmi plačilo, ki ti ne bo več odvzeto: *Intra in gaudium Domini tui!* »

Sklep.

Ro je Dominikov oče čul besede, ki smo jih omenili in videl kako je sin nagnil glavo, je resnično mislil, da je zaspal; zato ga je pustil nekaj časa pri miru. Ko ga je pa potem hotel poklicati in mu Dominik ni odgovoril, se je prepričal, da je bil mrtev. — Vsak si more misliti žalost staršev vsled zgube takega sina, ki je bil nedolžen, pobožen in obenem lepega in vljudnega obnašanja.

Tudi v zavodu so vsi željno pričakovali novic o dragem prijatelju in tovarišu: kar nepričakovano dobim od očeta sledeče pismo: « S solznimi očmi Vam naznanjam, da je moj dragi sin, Vaš gojenec,

kakor drugi sv. Alojzij, zdihnul svojo dušo sinoči 9. marca...» Ta vest je napolnila z žalostjo vse Dominikove tovariše. Ta je jokal za dragim prijateljem, oni je žaloval za zvestim svetovavcem — drugi zopet je tarnal, da je zgubil v Dominiku zgled prave pobožnosti. Nekateri so se zbrali, da bi molili za pokoj njegovi duši, toda večinoma so ponavljali: « Bil je svetnik, sedaj je že v nebesih. »

V takem spoštovanju so imeli angelskega mladeniča Dominika Savia vsi oni, ki so ga poznali.

* * *

Zaključim ta kratek življenjepis o Dominiku Saviu. Vabim pa vse dečke, ki so zvesto prebirali, kar sem napisal, da naj posnemajo tega pobožnega mladeniča v onih čednostih, ki so primerne njih stanu. Čeravno nizkega stanu, je bil vedno vesel in zadovoljen, živel je vseskozi nedolžno in sveto in o smrtni uri je bil bogato poplačan.

Kakor on, pristopajmo radi k spovedi in sv. obhajilu. Ta dva zakramenta sta bila za Dominika gotovo sredstvo, da je čedalje bolj napredoval v svetosti. Približajmo se mnogokrat dobro pripravljemi k tema studencema milosti!

Ko se pa približamo zakramentu sv. pokore, obrnimo vsakokrat svoje misli na pretekle spovedi, da se zagotovimo, ali smo jih dobro opravili: če najdemo kaj, kar nas vznemirja, poravnajmo takoj!

Tako bomo sredi težav tega življenja živeli srečno in bomo mirno čakali zadnjega trenutka. Tedaj pojdemo z veseljem na obrazu, s čisto vestjo in lahkim srcem naproti našemu Zveličarju Jezusu Kristusu. On nas bo dobrohotno sprejel: sodil nas bo v svoji veliki, neskončni usmiljenosti in nas popeljal, kar upam o sebi in o tebi, cenjeni bravec, iz trpljenja tega sveta v nebeško slavo, da ga tam hvalimo in častimo na veke.

Duh. JANEZ BOSKO.

